

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 18 (3541) 2018 SEPTEMBER – RUGSĖJO 11 • LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS – LITHUANIAN BI-WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina – \$2

Laisvės diena

Paskutinę rugpjūčio dieną Lietuvoje paminėta dar viena kukli, bet labai svarbi sukaktis. Prieš 25-erius metus, rugpjūčio 31-ąją, 23 val. 46 min., paskutinis Rusijos armijos dalinys kirtė sieną ties Kenos geležinkelio stotimi ir paliko Lietuvą. 1992-ųjų rugsėjo 6 d. Lietuva ir Rusija pasirašė susitarimą trimis etapais išvesti Rusijos karius, o 1993 m. rugsėjo 1-ąją jų jau čia nebebuvo, išskyrus kelis nereikšmingus junginius. Tik tada Lietuva pasijuto laisva valstybe. Nenoriai armijos vadai ir generolai iš Lietuvos išgabeno visą ginkluotę, daug turtingesnę nei dabartinės nepriklausomos Lietuvos ginkluotosios pajėgos:

34,600 karių, apie 3,000 tankų ir šarvuočių, 180 orlaivių – iš viso beveik 300 karinių dalinių, kai kurie galėjo turėti ir branduolinius ginklus. Dar okupuotoje Lietuvoje, 1989 m. duomenimis, sovietų kariškiai laikė 325 branduolines galvutes, skirtas aviacinėms sparnuotoms raketoms ir bomboms, o taip pat – vidutinio nuotolio balistinėms raketoms. Maskvos ir Vašingtono 1987 metais pasirašytoje tokių raketų draudimo sutartyje (INF) įrašyta, kad Lietuvos teritorijoje – 42-jame raketiniame pulke netoli Karmėlavos, 637-jame – netoli Tauragės ir 324-jame – netoli Ukmergės buvo 15 paleidimui paruoštų senų balistinių raketų R-12 (SS-4 „Sandal“, pagal NATO klasifikaciją). Be to, kaip teigiama mokslininkų Benedikto Čėsnos, Linos Davulienės ir Kosto Aliulio dar 2004 m. išleistame leidinyje „Lietuvos branduolinė praeitis“, Karmėlavoje buvo saugomos mobiliosios vidutinio nuotolio raketos RSD-10 (SS-20), galinčios nešti nuo 1 iki 3 branduolinių galvučių ir veikti 600–5000 km nuotoliu.

Lietuvos visuomenė budriai, bet labai santūriai, be provokacijų, stebėjo sovietų armijos atsitraukimą. Ši istorinė pergalė atnešė ne tik džiaugsmo, atsikračius okupacine kariuomene, bet ir naujus rūpesčius dėl Lietuvos saugumo. Žingsnis po žingsnio Lietuva, telkdama karius, kurdama šiuolaikines gynybos sistemas, tapo NATO, ES nare, užsitikrino bendros gynybos galimybes. Šis kelias dar nebaigtas, Lietuva dar tebėra grėsmės zonoje. Lietuva viena iš nedaugelio NATO valstybių, jau įvykdžiusi savo įsipareigojimą – skirti 2% BVP gynybai. Šiuo metu seimo partijos derasi dėl dar didesnio gynybos finansavimo. Lietuvos politikai neturėtų pamiršti: laisvę gina ne vien tankai, lėktuvai ar kita sudėtinga technika. Laisvę atkakliausiai gina lojalūs valstybės piliečiai. Prieškarinė Lietuva turėjo gerai parengtą ir aprūpintą ginkluotą kariuomenę, bet pasipriešinti okupantui kariniais veiksmais trūko politinės valios. Tai vėliau padarė mažai ginkluoti, bet patys didžiausi Lietuvos patriotai, įsijungę į partizaninį karą. Tad šiandieniniams politikams, švietėjams reikėtų labiau telkti visas pastangas, ugdant šalyje patriotizmą ir jausmą, kad kiekvienas Lietuvos žmogus yra atsakingas už valstybės likimą ir saugumą, už jos laisvę.

SK

Medvegalio piliakalnis iš paukščio skrydžio

Ntr. Gyčio Grižo

Saugumo konferencija Vilniuje

Konferencijos dalyviai: (iš k.) NATO parlamentinės asamblėjos vadovas JAV kongreso narys (respublikonas) Mike Turner, prezidentas V.Adamkus, V.Landsbergis

Rugpjūčio 22 d. Vilniuje iš viso pasaulio susirinkę politikai, saugumo žinovai Valdo Adamkaus suburtoje konferencijoje aptarė transatlantinio saugumo ir atsparumo grėsmėms temas. Įtakingi NATO valstybių –narių politikai ir gynybos specialistai, strategai iš svarbiausių NATO sostinių bei aukšto rango pareigūnai iš Ukrainos, Sakartvelo (Gruzijos), Moldovos, taip pat į konferenciją atvykę disidentai iš Rusijos ieškojo atsakymų, kaip stiprinti išorinių jėgų skaldomą euroatlantinę erdvę ir kurti Rusijos ateitį be jos dabartinio prezidento Vladimiro Putino. Antrus metus iš eilės Vilniuje rengiamoje prezidento Valdo Adamkaus tarptautinėje konferencijoje

„Europos ir Transatlantinio atsparumo atkūrimas“ aptariamos ne tik Kremliaus su laikymo ir atgrasymo strategijos, tačiau ir ieškoma būdų, kaip demokratizuoti V. Putino valdomą Rusiją.

Prezidento V. Adamkaus nuomone, esminis konferencijos tikslas – sustiprinti transatlantinės erdvės vienybę, kurią, pasak jo, šiuo metu skaldo įvairūs vidiniai ir išoriniai veiksniai, todėl konferencijoje stengiamasi kurti strategijas, kurios kuo veiksmingiau darytų įtaką išoriniam pasauliui. Didžiausios grėsmės, su kuriomis susiduria tiek Europa, tiek Jungtinės Valstijos, yra terorizmas, ekonominis nesaugumas ir migracija, sako prezidentas Valdas Adamkus. Konferencijoje taip pat parengtos ilgalaikės Vakarų politikos su Rusija rekomendacijos.

Inf.

Šimtmečio šventę švęskime kartu

Kviečiame visus rugsėjo 23, sekmadienį, 2-6 v.p.p., rinktis į Toronto Nathan Phillips aikštę prie Toronto savivaldybės rūmų (100 Queen St. W.), į bendrą Baltijos valstybių Estijos, Latvijos, Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 100-mečio minėjimą.

Meninę programą rengia šių bendruomenių chorai, ansambliai ir tautinių šokių grupės.

Kviečiame visus pasipuošti tautiniais drabužiais, nepamirškime savo valstybinių vėliavų!

Rengėjai ir rėmėjai: Estų studijų centras ir muziejus, Kanados baltiečių federacija, Kanados estų centrinė taryba, Kanados latvių federacija, Kanados lietuvių bendruomenė.

Inf.

ŠIAME NUMERYJE

- Niekada nenuleisti sparnų – 2, 3 psl.
- Dainavome, keliavome ir džiaugėmės Lietuva – 4, 5 psl.
- Kai tiltus nutiesia draugystė – 7, 9 psl.
- Eilėraščiai, pralenkę laiką... – 8 psl.
- Pagarba šimtamečiams – 10 psl.

Niekada nenuleisti sparnų

Rima ŽEMAITYTĖ-DE IULIIS

Vienmetis su Lietuvos Nepriklausomybe, karo išgintas iš Lietuvos ir jos niekada nebematęs, Kanadoje vienu lietuvių mylėtas, kitų – ne, bet radęs bendrą kalbą ir su skirtingų tikėjimų, ir netikinčiais žmonėmis; jaunystėje kalintas, baustas, slapstęsis; optimistas, net sunkiausiais gyvenimo atvejais radęs išeitį, ištaręs priesaką sau ir kitiems tapusius žodžius „Niekada nenuleisti sparnų“ – toks buvo kunigas Petras Ažubalis, kurį tik dabar atranda Lietuva jo artimiausių žmonių dėka. Užtruks, kol apie šį kunigą ir jo darbus bus surinktos visos žinios, tačiau nuoširdus darbas jau duoda rezultatų: nusitiesė ryšys tarp Mississaugoje prieš 40 metų jo įsteigtos Lietuvos kankinių parapijos bei Anapilio sodybos ir jo gimtojo Biržų krašto. Kunigas Petras Ažubalis vėl suvienijo lietuvius, tapusius artimais, tik šįkart – gyvenančius ir priešingose vandenyno pusėse.

Didelių paieškų pradžia – nuotrauka

Šiais metais Mississaugoje esančioje Lietuvos kankinių parapijoje minint Lietuvos Nepriklausomybės šimtmetį, Dalia Ažubalienė, paskatinta klebono Nerijaus Šmerausko, su artimaisiais surengė nedidelę parodą, skirtą parapijos steigėjo kunigo Petro Ažubalio, gimusio vasario 10 d., šimtojo gimtadienio progai.

Nuo kovo D. Ažubalienė, kunigo P. Ažubalio sūnėno Jono žmona, ėmėsi darbo, dar neįtardama, kad jis bus didžiulis. Pirmiausia surinko viską, ką turi namuose: jos vyro tėvai išsaugojo albumus su nuotraukomis.

– Pradėjo darytis labai įdomu, – sako D. Ažubalienė. – Su nuotraukomis atsirado kelionės dokumentas iš Liuksemburgo į Torontą, lotyniškai rašytas laiškas ir daugybė kitų laiškų bei dokumentų. Dauguma iš jų bus lietuvių muziejaus-archyvo rengiamoje parodoje, kuria rūpinasi vedėja Danguolė Juozapavičiūtė.

– Vieną vakarą, – pasakoja D. Ažubalienė, – Google pagalba ieškojau žinių apie kun. Petrą. Radau tik mūsų parapijos tinklalapį bei jauno būsimo kunigo nuotrauką tinklalapyje *europiana.com* su nuoroda, kad ji priklauso Biržų „Sėlos“ muziejui.

Buvo paminėta, kad kitoje nuotraukos pusėje yra kun. P. Ažubalio ranka užrašytas tekstas. D. Ažubalienė susirado muziejaus tinklalapį ir parašė laišką direktoriui.

Durys į kunigo jaunystės laikotarpį

– Kitą rytą džiaugsmas netilpo visame kūne ir veide, – atsimena D. Ažubalienė, radusi direktoriaus atsakymą. Po poros valandų atskriejo laiškas iš muziejininkės Snieguolės Kubiliūtės: jiems labai smagu, kad pas juos keletą metų buvusi nuotrauka atgyja. Ją gavę iš kun. J. Dubniko sesers, kurie yra kun. P. Ažubalio pusbroliis ir pusseserė iš motinos pusės.

Taip užsimezgė gražus bendradarbiavimas su Lietuva, su Lietuvos kankinių parapijos steigėjo gimtine Biržais.

S. Kubiliūtė atsiuntė ir prašytą užrašą, ir daugiau nuotraukų.

– Pajaučiau, kokie artimi yra tie žmonės iš Biržų, nes mus sieja kunigas Petras. Snieguolės laiškas pravėrė

Būsimas kun. Petras Ažubalis su jaunaisiais ateitininkais prie Biržų pilies rūmų griuvėsių apie 1935 m. I eil. antras iš dešinės Paulius Drevinis, būsimas poetas, tremtinys
Ntr. iš Biržų muziejaus „Sėla“

duris į jo jaunystės gyvenimo laikotarpį, apie kurį mes daug nežinojome. Tie, kurie gyveno su juo Kanadoje, tuo pačiu laiku atvykę iš Lietuvos, apie jaunystės laikus tiesiog nekalbėdavo. Ne medus tie atsiminimai, matyt, buvo. Net kunigui Petru mirus, *Tėviškės žiburiuose* buvo apie jį parašyta nedaug, nors jis buvo vienas iš šio laikraščio steigėjų, pasirūpinęs, kad ir laikraštis turėtų savo patalpas.

Iš Biržų D. Ažubalienė gavo daug informacijos, nes muziejininkėms ją rasti lengviau.

– Mes turime nuotrauką, kur kun. Petras su 50-čia jaunų gimnazistų, o kitoje nuotraukos pusėje jis surašęs visų pavardes. Nusiučiau į „Sėlos“ muziejų, ir darbuotojos atpažino beveik visus veidus. Jiems taip pat labai įdomu: jie neturi nuotraukų, kurias turime mes.

D. Ažubalienė nusiuntė muziejui Lietuvos kankinių parapijos išleista advokato P. Vilučio atsiminimų knygėlę *Kunigas Petras Ažubalis karo sukuriuose* ir parapijos 70-mečio leidinį, kuo buvo apsidžiaugta ir susidomėta. Iš muziejaus ji gavo nuorodą į Biržų archyvus, iš ten buvo nukreipta į centrinus.

Ažubalis ar Užubalis?

D. Ažubalienė ėmėsi rašyti laiškus kun. P. Ažubalio giminėms į Lietuvą,

ieškodama daugiau informacijos. Dabar ryšys palaikomas su jo sesers Marijonos vaikaičiais Lietuvoje, kurie atsiuntė įdomaus laiško kopiją. Jis pasirašytas kitos kunigo sesers – Emilijos Vileišienės – 1962 m. Jame teigiama, kad P. Ažubalis rašė laišką Panevėžio vyskupijos tribunolui prašydamas, kad pavardė „Užubalis“ būtų pakeista į „Ažubalis“, bet giminės abejojo laiško tribunolui egzistavimu. D. Ažubalienė kreipėsi į S. Kubiliūtę, o paskiau pasiekė ir centrinus archyvus Vilniuje, kur buvo rasta byla.

– Ir verčiau, ir juokiausi, – sako D. Ažubalienė. – 1933 metais 15-os metų jaunuolis rašo tribunolui laišką ir išdėsto visą reikalą: pavardėje padaryta klaida, rašant ir rusų, ir lietuvių kalbomis. Pasirašyta Biržų gimnazijos 5-osios klasės mokinio Petro Užubalio... Kai ištekejau, mane vadindavo, o vyresnieji ir dabar tebevadina Užubaliene, – šypsosi mano pašnekovė.

Tame laiške ji pastebėjo ir adresą, kur gyveno tuomet gimnazijos mokinys P. Ažubalis. Ji vėl rašo į Biržus, ir jai atsiunčia to pastato nuotrauką: Rotušės gatvėje, prie pat katalikų šventovės...

Dokumentai kitomis kalbomis. Neatsakyti klausimai

„Sėlos“ muziejaus direktoriaus paduotoja Edita Lansbergienė, taip pat

Kun. P. Ažubalis 1933 m. Ši nuotrauka, D. Ažubalienės rasta *europiana.com* svetainėje, buvo ieškojimų pradžia

Ntr. iš Biržų muziejaus „Sėla“

įsijungusi į faktų apie kun. P. Ažubalį paieškas, su savo vyru surado vokiškai parašytus dokumentus. D. Ažubalienė pažįstamų vokiečių kilmės mokytojos ir kunigo, perskaičiusių dokumentus, dėka sužinojo, kaip kun. P. Ažubalis pakliuvo į stovyklą Vokietijoje. Kadangi ta vietovė dabar priklauso Lenkijai, D. Ažubalienė skambino ten...

– Yra daug neatsakytų klausimų. Mes turime 1936 m. nuotrauką, kurioje P. Ažubalis yra su kitais klierikais, įstojusiais į Kauno metropolijos kunigų seminariją. Kitoje, 1939 m. nuotraukoje, būsimasis kunigas su Vytauto Didžiojo universiteto Filosofijos fakulteto studentais. O kas jį mokė, kas su juo mokėsi, kur jis gyveno? Juk jis tik per keletą metų prasilenkė su Maironiu, – svarsto D. Ažubalienė.

Todėl ji planuoja pati skristi į Lietuvą ir surasti daugiau dokumentų ir nuotraukų, nes įsitikinusi, kad jų ten yra. Apie kunigo jaunystės laikotarpį papasakos į parapijos metinę šventę rugsėjo pabaigoje atskrendančios „Sėlos“ muziejininkės S. Kubiliūtė ir E. Lansbergienė.

„Jaučiu, kad jį pažinojau“

Nuo pavasario pasikeitė D. Ažubalienės gyvenimas. Ji pradėjo domėtis ir ateitininkų veikla, ir kunigo P. Ažubalio draugais, kurie yra nuotraukose šalia jo, buvusią Ažubalių šeimos parapiją Papilyje. Paieškos išsiplėtė, išsišakojė.

– Aš jo niekada nemačiau, tačiau jaučiu, kad jį pažinojau. Tos nuotraukos tarsi kalba. Tie užrašai kitose nuotraukų pusėse... Kaip jie apie Lietuvą rašo... Kaip jie vienas kitam pritaria, paremia... Kaip jie nori nepriklausomos Lietuvos... Grįžtu iš darbo pavargusi, o mano ieškojimai man tarsi antras gyvenimas, atsipalaidavimas.

Nukelta į 3-ią psl.

METINĖ PRENUMERATA:

REGULIARI – \$85 (paprastu paštu), **\$135** (1 klasės paštu)

RĖMĖJO – \$105 (paprastu paštu), **\$155** (1 klasės paštu)

Į UŽJŪRIUS – \$185 (oro paštu), **\$105** (paprastu paštu, Kan. dol.)

JAV – \$105 reguliari, \$125 – rėmėjo, \$165 – 1 klasės paštu

JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

Redaktorė – Sigina Katkauskaitė, redaktorės pad. – Rima Žemaitytė-De Iuliis, maketuotoja – Akvilė Minkevičienė, administratorius – Tomas Trussow. Tinklalapio redaktorė – Andrea Benotaitė.

Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Printed in Canada. ISSN 0040-4063. Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above.

We thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news and the American Lithuanian Foundation for its support.

We acknowledge the financial support of the Government of Canada

Niekada nenuleisti sparnų

Atkelta iš 2-o psl.

– Kartais nieko nedarau, tik sėdžiu išsidėsčiusi nuotraukas, šypsau pati sau, pradėdama tarsi kalbėti su tais žmonėmis, – nusišypso D. Ažubalienė. – Suartėjome ir su giminėmis Lietuvoje.

Dalios vyras Jonas ir jo mama labai įvertina jos darbą ir laiką... Ir vaikai kasdien girdi, mato dokumentus. Kadangi kun. P. Ažubalis karo metu yra gyvenęs Čekijoje, šią vasarą Dalia su vyru ten buvo išsiuntę sūnų Audrių, universiteto studentą. Jam šeima patikėjo misiją aplankyti vietas, susijusias su Audriaus prosenelio broliu kun. P. Ažubaliu.

„Kai ten gyveno mano šeima“

– Suradau beveik visas vietas, kurių adresus davė mama. Prahoje praėjau pro pastatą, kuriame buvo įsikūręs gestapas. Ten žuvo daug žmonių, rūsyje buvo įkalintas bei tardomas ir kun. P. Ažubalis. Praėjau pro Karolio universitetą, kur mano senelio brolis mokėsi teologijos. Daug kartų perėjau garsų Karolio tiltą, ant kurio buvo kun. P. Ažubalis su P. Vilučiu, jau pradėdant kristi bomboms. Ramu dabar Prahoje – ne taip, kai ten gyveno mano šeima... Jihlava miestelyje suradau vienuolyną – adresas nurodytas P. Vilučio knygoje, – kur kun. P. Ažubalis slėpėsi 7 mėnesius. Dabar ten Jaunimo namai. Ten gyvenantys žmonės nieko nežino apie tuos laikus... Aplankiau Zasmuky miestelį, jame buvusį pranciškonų vienuolyną, karo metu vokiečių paverstą kalėjimu dvasiškiams, kur buvo įkalintas ir kun. P. Ažubalis... Lietuvoje giminaičiai sudarė 600 km maršrutą, ir aplankėme prosenelio kapą Mielaišių kaime. Ant jo paminklo gražus užrašas: „Už gerą kovą amžinybės vainikas“. Buvau Papilio šventovėje, kurią lankė mano protėvių šeima. Ten palaidotas mano proprosenelis. Buvau Biržų dideliame ir gražiame muziejuje – Radvilų rūmuose. Kun. P. Ažubalio jaunystės laikais jie buvo sugriauti. Prie jų jis nusifotografavęs su ateitininkais, – jautriai pasakojo tuoj po kelionės kalbintas Audrius Ažubalis.

„Kol nejausiu, kad padariau viską“

Galime, kaip sako D. Ažubalienė, gyventi

ir taip: žiūrėti savo darbo, savo šeimynelės, išvažiavai atostogų – parvažiavai... Tačiau pavardė jai savaime davė ir įpareigojimą, atsakomybę.

– Juk yra tiek prirašyta apie žmones, kurie yra padarę gero, ir man pasidarė skaudu, kad apie mūsų parapijos steigėją tai nėra padaryta, – apgailėstavo D. Ažubalienė. – Tikrai jaučiu, kad esu ir paties kunigo Petro vedama. Ryte atsikeliu ir galvoju: dar ten nepaskambinau, dar ten neparašiau, to nepaklausiau, dar tą dokumentą peržiūriu ir ką nors naujo randu. Tai – nesusitardomas darbas. Kol nejausiu, kad padariau

Audrius Ažubalis prie savo proprosenelio Stasio Ažubalio kapo Papilyje

Ntr. iš asmeninio albumo

viską, ką galėjau, dar nebus pabaiga. Tai dovana Lietuvai Nepriklausomybės šimtmečio proga. Aš labai noriu, kad Lietuva sužinotų, kokį žmogų ji išaugino. Jis, kaip prelatas P. Gaida rašė straipsniuose, buvo „didžiųjų darbų kunigas ir tvirtovės žmogus“. Ir tai dovana pačiam kun. Petru Ažubaliui, nesulaukusiam laisvos Lietuvos.

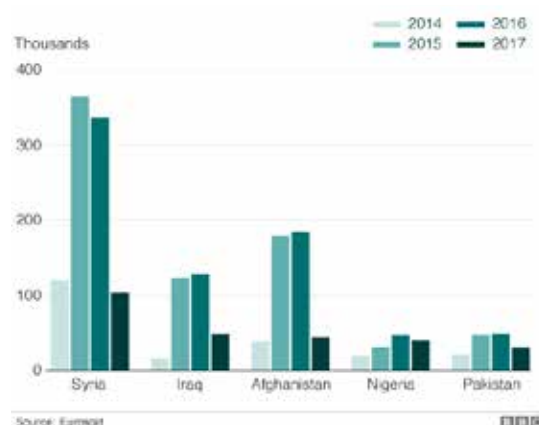
Nesibaigia migracijos problemos

BBC žinios liepos pabaigoje paskelbė straipsnį apie migracijos statistiką Europoje. Primenama, kad birželio mėnesį Italija susilaukė kritikos nutarus nepriimti laivo *Aquarius* su 600 keleivių-pabėgėlių. O nesutarimai dėl sienų kontrolės smarkiai sukrėtė Vokietijos vyriausybę.

Statistika rodo, kad didžiausias skaičius ateivių, 1,015,078, buvo atgabenti iš Turkijos į Graikiją 2015 metais. Dauguma iš jų keliavo toliau – į Vokietiją ir Švediją. Nuo to laiko, Turkijai pasirašius sutartį su Europos sąjunga, labai sumažėjo migrantų skaičius Graikijoje, įsigaliojus reikalavimui pateikti prieglobsčio prašymus.

Italijon atvykstančiųjų skaičius daug nesikeitė. 2013 ir 2017 metais 180,000 ir 119,000 (atitinkamai) buvo neteisėtai atgabenti iš Šiaurės Afrikos arba išgelbėti iš laivų. 2017 m. Italija priėmė 67% visų Europos sąjungos migrantų. Tačiau šiemet nuo sausio mėnesio iki liepos vidurio atvyko tik 17,000. Per tą patį laikotarpį Ispanijoje atsirado 20,000, dauguma jų – laivais.

Jungtinių Tautų pabėgėlių agentūros (UNHCR) duomenimis, nuolat keičiasi atvykimo maršrutai, kuriais keliauja prekyautojai su žmonėmis, ir priklauso nuo įvairių aplinkybių, bet teigiama, jog atgabentųjų Italijon sumažėjo dėl šio krašto glaudaus bendradarbiavimo su Libijos pakrantės apsaugos pareigūnais. Kasmet persikėlimas per Viduržemio jūrą pabėgėliams tampa pavojingesnis, nes pasirenkamas ilgesnis ir pavojingesnis kelias iš Libijos į Italiją, o ne iš Turkijos į Graikiją. Šiemet mirė vienas iš 34 pabėgėlių, vykstančių į Europos sąjungą.

Eurostat/BBC lentelė rodo kiek prašymų pateikta ES valstybėms

Daugiausia pabėgėlių į Graikiją skuba iš Sirijos, o taip pat iš Irako, Afganistano, Palestinos, Kongo ir Irano. Italijon ir Ispanijon vyksta pabėgėliai iš Tunisijos, Eritrėjos, Nigerijos, Dramblio kaulo kranto (Ivory Coast) ir Sudano. Iš viso nuo 2014 metų kraštai, iš kurių kilę dauguma pabėgėlių, buvo Sirija, po to perpus ir dar mažiau vyko iš Irako, Afganistano, Nigerijos ir Pakistano, kur konfliktai labiausiai paveikė ir dar vis išbaido gyventojus.

Opiausias klausimas Europos sąjungos darbotvarkėje yra lygus pasidalinimas priimančiais pabėgėliams. ES vadovų susitikime birželio mėnesį tam buvo pritarta, bet problema liko neišspręsta, nes padalinimas vykdomas ne pagal kokią nors nustatytą normą, bet pagal kiekvienos valstybės pareiškimą norą.

Inf.

Žinios iš Lietuvos

ĮAMŽINTAS ATMINIMAS

Rugpjūčio 25 d. Kadre-nuose, Ukmergės rajone, buvo iškilmingai atidengtas memorialas, skirtas sovietų nužudytiems tarpukario Lietuvos ministeriams įamžinti. 1941-1942 metais

sovietmečiu buvo suimta 18 Lietuvos ministerių kabineto narių. Daugelis iš jų buvo sušaudyti ir palaidoti masinėse kapavietėse Sverdlovsko (dabartinio Jekaterinburgo) srityje Rusijoje.

KOMUNIZMO NUSIKALTIMAI BUS

TIRIAMI TOLIAU

Aštuonių Europos sąjungos valstybių vyriausybės atstovai, tarp jų ir Lietuvos teisingumo ministeris Elvinas Jankevičius, Taline aptarė glaudesnę bendradarbiavimą tiriant komunistinių režimų nusikaltimus. Bendrame Lietuvos, Estijos, Latvijos, Rumunijos, Kroatijos, Čekijos, Lenkijos bei Vengrijos teisingumo ir užsienio reikalų ministerijų atstovų pareiškime pažymima, kad darbas tiriant komunizmo

nusikaltimus nėra baigtas – svarbu jį tęsti valstybinėse teisėsaugos institucijose ir stiprinti šioje srityje tarptautinį bendradarbiavimą. Susitikimas Taline vyko prisimenant 1939 metų rugpjūčio 23 dieną Vokietijos ir Sovietų Sąjungos pasirašytą nepuolimo sutartį – vadinamąjį Molotov-Ribbentrop paktą – ir slaptuosius protokolus. Jais Vokietija ir Sovietų Sąjunga pasidalijo Rytų Europą.

RUSIJA NEIGIA SKOLAS

BALTIJOS VALSTYBĖMS

Rusijos prezidento atstovas spaudai Dmitrij Pesekov pavadino nekorektišku klausimą apie galimą atlyginimą Lietuvai, Latvijai ir Estijai už žalą, padarytą per sovietų okupaciją ir priminė apie tariamą SSRS indėlį į Baltijos šalių ekonomiką. Jis taip pat pabrėžė, kad „nereikėtų pamiršti indėlio, įnešto į ekonominę ir socialinę Baltijos šalių raidą SSRS laikais“.

Federacijos tarybos užsienio

reikalų komiteto vadovas Konstantinas Kosačiovas savo ruožtu pareiškė, kad Rusija nei moraline, nei juridine prasme negali būti laikoma atsakinga už sovietų valdžios veiksmus. Estijos ir Latvijos teisingumo ministrai bendrame pareiškime pabrėžė, kad svarbu neužmiršti sovietų okupacijos aukų, ir paragino išnagrinėti galimybes priteisti kompensacijas iš Rusijos Federacijos kaip iš SSRS teisių perėmėjos.

NEAIŠKI BAUDA

Lietuvos vyriausybė pakeitė savo nuostatą ir nusprendė skusti Europos žmogaus teisių teismo (EŽTT) sprendimą. Europos žmogaus teisių teismas gegužės 31 dieną paskelbė, kad Lietuvoje 2005-2006 metais veikė slaptas CŽV kalėjimas įtariamiesiems terorizmu laikyti. Dėl neteisėto kalinimo ir galimų kankinimų Lietuvoje Strasbūro teismas įpareigojo išmokėti 130,000 eurų kompensaciją Saudo Arabijoje gimusiam

palestiniečiui Abu Zubaydah. 47 metų A. Zubaydah įtariamas prisidėjęs prie Rugsėjo 11-osios išpuolių JAV. Skelbiama, kad jis šiuo metu kalinamas Gvantanamo bazėje Kuboje. Lietuvos vyriausybės atstovai Strasbūro teisme teigė, kad patalpose Antaviliuose, netoli Vilniaus, turėjo veikti žvalgybos paramos centras, o įtarimų sukėlusiais lėktuvais į Lietuvą gabenti ne žmonės, bet ryšių įranga.

„SNORO“ INVESTUOTOJAMS

BUS ATLYGINTA

Valstybės įmonė „Indėlių ir investicijų draudimas“ visiems bankrutavusio banko „Snoras“ neišleistų obligacijų ir neregistruotų akcijų turėtojams išmokės draudimo išmokas – nepriklausomai nuo to, ar turėtojai teikė ieškinius teismui, ar ne. „Snoro“ neišleistų obligacijų ir akcijų turėtojai raginami kreiptis dėl jiems priklausančių draudimo išmokų. Iš viso jiems bus išmokėta apie 10 mln. eurų, teigiama „Indėlių ir investicijų draudimo“ pranešime. Galutinį sprendimą dėl bankrutavusio banko vertybinių popierių statuso priėmė Lietuvos Aukščiausiasis teismas

(LAT) – po to, kai Europos sąjungos Teisingumo teismas (ESTT) priėmė sprendimą. Draudimo išmokas gali gauti tik su žlugusiu banku nesusiję investuotojai, todėl finansiniais nusikaltimais kaltinami buvę „Snoro“ vadovai V. Antonovas ir R. Baranauskas į draudimo išmokas pretenduoti negali. 2011 metų lapkričio 16 dieną Lietuvos Vyriausybė nacionalizavo „Snoro“ akcijas, o lapkričio 22 dieną Lietuvos bankas atsisakė išduoti leidimą registruoti „Snoro“ įstatų pakeitimus dėl kapitalo didinimo. Gruodžio 7 dieną „Snorui“ iškelta bankroto byla.

Pagal Lietuvos spaudą parengė Sigina Katkauskaitė

Dainavome, keliavome ir džiaugėmės Lietuva

Mintimis ir įspūdžiais apie Lietuvos Šimtmečio dainų šventę "Vardan tos..." dalijasi muz. NIJOLĖ BENOTIENĖ, Toronto Jaunimo choro vadovė, ir dainininkės

Toronto jaunimo choro dalyvės Gedimino prospekte, Vilniuje

Nerašysiu skaičiais, kiek dalyvavo, iš kur atvyko, kas nepavyko, kam maistas nepatiko ar kodėl eitynės miesto gatvėmis per ilgai užsitęsė, nes tokių straipsnių kiekvienas galėjo pasiskaityti Lietuvos spaudoje ir susidaryti savo nuomonę, kur yra šventės vertybė, ką mums reiškia tokios šventės, kiek pastangų, kūrybos ir meilės įdėta, kuriant ir ruošiant šimtmečio šventę, ir ar verta kreipti dėmesį į visišką mažmožius. Kaip miela, kad Toronto lietuviai grįžo turtingi tuo, ko rankomis neapčiuopsi, nebuvusiam neparodysi, nepamesi, nes viskas giliai širdyje.

Visus metus Toronto Jaunimo choras, prisiglaudęs Prisikėlimo parapijos patalpose, kiekvieną repeticiją aplankomas ir pagiriamas klebono kun. Jono Šileikos, OFM, kruopščiai ruošė šventės repertuarą. Repeticijos vyko kas savaitę, o kartais net ir po du kartus, nes žinojome, kad į šventę bus priimami tie kolektyvai, kurie bus gerai išmokę visas dainas. Tokia chorų perklausa Lietuvoje vyksta visą laiką. Kovo mėnesį įrašė savo dainavimą ir nusiuntę į Lietuvos liaudies kultūros centrą, nekantriai laukė atsakymo. Ir valio, po kelių dienų gavome kvietimą į šventę. Jaudulys, džiaugsmas, bilietų kelionei pirkimas, choro marškinėliai ir švarkeliai, patarimai, ką vežti lauktuvoms, kuo apdovanoti Vilniaus gyventojus einant šventinėse eitynėse, buvo aptariama beveik per kiekvieną likusią repeticiją.

Toronto Jaunimo choro merginos, visos Kanadoje gimusios ir augusios lietuvaitės, baigusios universitetus ir dirbančios profesinį darbą, į šventę važiuo turėdamos įvairių tikslų, norų, lūkesčių: dalyvauti šventėje, susitikti su giminėmis, pakeliauti po Lietuvą ar pirmą kartą aplankyti senelių gimtinę. Dainų šventėje dalyvavo ir kiti Toronto kolektyvai: vaikų choras „Gintarėliai“, šokių grupė „Gintaras“, mišrus choras

„Volungė“, na, ir žinoma gausus būrys Toronto lietuvių, kuriuos sutikę mieste sveikinomės, lyg būtume artimiausi giminės ir kurie, neturėdami dalyvauti repeticijose, galėjo aplankyti visus šventės progą suruoštus renginius.

Šventė Toronto lietuvių akimis

„Nuostabi šventė! Jaučiau džiaugsmą, kad teko dalyvauti tokioje šventėje, į kurią suvažiuo iš įvairių pasaulio kraštų, jaudulį, kad galėjau giedoti Lietuvos himną Lietuvoje, pasididžiavimą, kad esu lietuvė!“ – džiaugsmingai apie šventę kalbėjo ilgametė šokių grupės „Gintaras“ vadovė Rita Karasiejienė. Jai pritarė ir dosniai lietuvišką veiklą remianti Dana Sakienė. „Gražiausia šventė, kurią esame matę iki šiol, o matėme net kelias“, – sako ji. Dalia Nausėdienė šį kartą Lietuvoje buvo su visais penkiais vaikais. Du iš jų priklausė šokių grupei „Gintaras“, o kiti trys buvo dalyviai, žiūrovai, turistai. „Labai įspūdinga šventė, nors man jos visos gražios, tiesiog viena gražesnė už kitą, – sako Dalia, – ir visose graudinuosi, o ypač dabar, kai tokioje šventėje dalyvauja vaikaičiai“. Buvo laikas, kai pati Dalia šoko tautinius šokius. Ir ne tik šoko, bet ir buvo „Gintaro“ grupės šokių mokytoja: „Vėliau mūsų vaikai šoko, ir mes važiuo į Lietuvą, o dabar – vaikaičiai, ir vėl esu čia. Stebėtina, kad Lietuva dar ne visai supranta, kaip svarbi ši šventė mums, mūsų vaikams ir vaikaičiams – baigia Dalia Nausėdienė. Juozas Karasiejus, ilgametis šokių grupės „Gintaras“ vadovas, buvo kalbinamas Lietuvos televizijos žurnalistų, kuriems priminė, kad atvažiuo čia ne tik užpildyti po pasaulį išsisklaidžiusių keturių milijonų lietuvių skaičiaus, bet ir išmokyti naujų lietuviškų žodžių. Labai greitai lietuvių žodynas gausėja „sulietuvintais“ angliškais žo-

džiais, teršiančiais mūsų gražią kalbą. „Ypatingai gražūs šokių raštai, formos, kulminaciniai sprendimai,“ – šokių dienos koncertą vertindamas sako Juozas. „Visa programa labai sklandžiai ir įdomiai sustatyta. Čia Kisieliene stiprybė, ji mato visą plotą, visą eigą, ji turi tiek daug žinių ir patirties“, – Juozo mintis baigia Rita, dar pridėdama, kad ir pučiamųjų orkestrų pasirodymas, ir ansamblių, ir kanklių koncertai buvo tiesiog nuostabūs.

Tikriausiai sunku pajusti joje nedalyvavusiems šventės išpūdingumą, didingumą ir svarbą tiek Lietuvai, tiek mums, išseiviams, nes mums (ten buvusiems), tik pradėjus kalbėti apie šventę, grįžta emocijomis pripildyti prisiminimai. Danutės Pargauskaitės-Biskienės paklaususi apie dainų šventę, atsakymą supratau beveik akimirksniu, nes tuoj akyse pasirodė džiaugsmo ašaros ir pritariamai linguodama galvą tepasakė: „Mačiau Lietuvą vaikų akimis ir pati sau pagalvojau, kad savo pareigą – išauginti vaikus lietuvičiais – atlikau.“ Tomas ir Matas Biskiai džiaugėsi šventėje viskuo: šokių repeticijos buvo puikiai organizuotos, reikalavimai aiškūs, nustatytas repeticijų laikas kartais baigdavosi net anksčiau, negu buvo suplanuota, o po šventės – kita šventė su giminėmis, kurie, vis abejodami, ar bus įdomu, ar patiks Lietuvoje, vedė, vežė; rodė ir Lietuvos mišką, ir Nemuną, ir pilį, ir kaimą, o po giminių – skautų stovykla Rumšiškėse, kurioje dalyvavo Matas Biskys, buvo įvertinta tik: OH! Nuostabi!.

Gražūs Lietuvos žmonės

„Turėjau progą 2003 metais dalyvauti Lietuvos Dainų šventėje su šokių grupe „Gintaras“, bet visą laiką norėjau da-

lyvauti Dainų šventėje ir kaip dainininkė. Šį kartą pavyko tą norą išpildyti. Man patinka dainuoti, o kai kartu dainuoja tūkstančiai kitų žmonių, tai ypatingas jausmas,“ – sako Viktorija Benotaitė, Jaunimo choro dalyvė. – Lietuva man paliko labai gerą įspūdį, ypač pajautau viešbučiuose, maisto, knygų ir statybinių medžiagų parduotuvėse, nesėjau pirkti choro plakatui koto. Nustebau, kai darbuotojas stengėsi padėti surasti, ko man reikia ir dar nuo lietaus švarkelį pasiūlė įsigyti, nes oro tarnyba pranašavo lietu.“

Žmonių nuoširdumu ir jautrumu džiaugėsi ir Montrealio choro „Balsas“ dvi dainininkės Lilė Gedvila ir Violeta Adomonytė-Ramsay, kurios, kaip ir mes, iš viešbučio ėjo į autobusų stotelę, kad nuvyktų į repeticiją Vingio parke. Kiek paėjusios suabejojo, ar tikrai jos eina teisinga kryptimi, sekdamos paskui mus. Patarlė sako: „moki žodį, rasi kelią“. Jos taip ir padarė, tuoj pat paklausė arčiausiai ėjusio žmogaus, kuris ne tik patikslino, kad jos eina teisingu keliu, bet paklausęs, kur ir dėl ko važiuoja, pasisiūlė jas nuvežti tiesiai į parką, o mes, stovėdamos aikštelėje, tik spėjom pamojuoti gražiu automobiliu pro šalį skriejančioms ir patenkintais veidais besišypsantioms Montrealio choro dainininkėms – Lilei ir Violetai.

Andrea Benotaitė, važiuodama Uber užsakytu automobiliu, jame paliko savo pinigines su visais dokumentais. Nespėjusios gerai išsigąsti ir pradėti rimtas paieškas po 30 minučių pinigines su visomis kortelėmis ir visais eurais buvo gražinta savininkei, už ką ji, žinoma, dosniai atsilygino.

Nukelta į 5-ą psl.

Toronto jaunimo choro dalyvės poilsiauja prieš eitynes

Lyjant: iš kairės Andrea Benotaitė, Elena Stravinskaitė, Rasa Šiaučiūnaitė, Aleksandra Valaitytė, Rūta Samonytė, Daina Cers, Daina Šablinskaitė, Viktorija Benotaitė

Dar ne šventėje, o tik repeticijoje. Jaunimo choro vadovė Nijolė Benotienė (iš d. 2-oji) ir muz. Dalia Viskontienė (d. 1-oji) su Jaunimo choro dainininkėmis

Dainavome, keliavome ir džiaugėmės Lietuva

Atkelta iš 4-o psl.

Buvo ir kitų nuotykių, kai buvo gražintas pamestas mobilus telefonas, maršrutiniame autobuse paliktos dainų gaidos ir kt.

„Volungės” choristei Julijai Danaitienei ir Jaunimo choro dainininkei Viktorijai Benotaitėi atmintyje liko tai, kad Lietuva labai stengėsi visus dalyvius ir žiūrovus apjungti šventine nuotaika ne tik renginiais, išpuoštu miestu, nemokamu viešuoju transportu, bet tas ryšys ypač jautėsi žengiant šventinėse eitynėse per miestą. „Mes neturėjome kapelos, kad mums žygiuojant grotų, kaip kad kitoms grupėms, tai visą smagumą pridavė žiūrovai – tie, kurie stovėjo gatvėse ir mums mojavo ir sveikino. Įdomu buvo tai, kad jie mums tarė ačiū, kad atvykome į Lietuvą iš Kanados dalyvauti šventėje. O mes jiems sakėme ačiū, kad suruošė, suorganizavo visą šventę ir leido mums (išeivijai) prisijungti,“ – sako Viktorija ir Julija.

Šventinės eitynės tikrai buvo įspūdingos mūsų jaunimui, nes beveik kiekviena choristė apie jas kalbėjo ir vis kitaip jas pajuto. „Mes žygiavome beveik visų eitynių pabaigoje, bet gatvėse vis tiek buvo daugybė žmonių, kurie sveikino mus, mojavo mums, dainavo su mumis. Jų entuziazmas buvo užkrečiantis, ir aš pagalvojau, kad mūsų visų meilė Lietuvai yra labai didelė ir, nepaisant visų sunkumų, Lietuva gyvens ir klestės. Aš ir dabar matau mus, einančius Vilniaus gatvėmis pro vartus į Vingio parką, pro visus į mus žiūrinčius ir sveikinančius žmones,“ – sako Jaunimo choro narė Rasa Šiaučiūnaitė.

Eitynės Vilniaus gatvėmis nuo Katedros aikštės ir Elei Stravinskaitei paliko neužmirštamą įspūdį, nes ji kartu su savo drauge Viktorija nešė Kanados vėliavą ir užrašą Kanada. „Čia man buvo didelė garbė. Šitą įvykį laikysiu širdyje visą gyvenimą“ – sako Elė, Jaunimo choro dainininkė.

„Nepriklausomybės šimtmetis tai ypatinga proga. Ji nesikartoja. Aš norėjau dalyvauti šiame istoriniame įvykyje, norėjau artimiausiu būdu patirti jo svarbumą. Akimirka, kuri mane labiausiai sujaudino, buvo ne per patį dainų šventės koncertą, o per repeticiją, kurios metu pradėjome giedoti „Lietuva brangi“, ir visi, kurie tuo metu buvo Vingio parko aikštėje, paliko, ką tuo metu darė, atsistojo ir kartu su visu jungtiniu choru giedojo. Šita pagarbos ir vienybės akimirka labai palietė mano širdį,“ – jautriai prisiminimu dalinasi Jaunimo choro dainininkė Rūta Samonytė.

„Kelionė į Lietuvą atrodė kaip piligriminė, kultūrinės reikšmės kelionė į mano protėvių tėvynę. Susitikimuose su giminėmis ne kartą buvau pasveikinta „sveika atvykus į namus“, ir aš tikrai šioje šalyje, su kuria susijęs visas mano gyvenimas, jaučiausi kaip namie. Tas artumas buvo dar didesnis, nes Dainų šventėje per dainą ir muziką visi buvome suvienyti meile ir pasididžiavimu Lietuva. Tai

buvo nepamirštamas patyrimas, kuri aš ilgai branginsiu,“ – mintimis dalinasi Jaunimo choro dainininkė Aleksandra Valaitytė.

„Man įspūdingiausias akimirkos buvo pabaigoje, – jausmingai prisimena Andrea Benotaitė, – kai žiūrint nuo estrados matėsi daugybė plevėsuojančių Lietuvos vėliavų žiūrovų tarpe, o paskui, visiems žmonėms susikibus rankomis per paskutinius šventės kūrinius ir ypač giedant tautos himną, ir pabaigoje įjungus telefonų žiburėlius – liko neužmirštas vaizdas ir jausmas.“

Baigėsi šventė, Vingio parko tribūnose stovėję tūkstančiai dainininkų, kaip sulipo tik jiems žinoma tvarka, taip ir greitai visi kartu pradėjo lipti žemyn. Už estrados buvo sustatyti autobusai, kurie tuoj pat skubėjo vežti visos Lietuvos dainininkus namo. Kai kuriems daugiau nei trys valandos kelio. Mes, Jaunimo choro ir „Volungės” dainininkės, visos stovėjusios greta, neskubėjome skirstytis (mums iki namų šiek tiek daugiau valandų užtruktų sugrįžti...), priėjus artimiesiems ir giminėms, fotografavomės, glebėščiavomės, dėkojome vieni kitiems ir džiaugėmės, kad buvome čia. Stebuklingai greitai prasisklaidžius visai tūkstantinei choristų miniai, palipome į aukštesnę estrados pakopą ir nusifotografavome prie dainų šventės vėliavos. Laiptai jau buvo visai tušti, įgarsinimo darbuotojai tvarkėsi aparatūrą, ardė sustatytus garsintuvus, mikrofonus, vyniojo laidus. Žinojome, kad kairėje estrados pusėje stovėjo australiečių chorai, bet jie tikriausiai jau bus išsiskirstę. Didžiam nustebimui, jie dar buvo ten, parke susėdę ant suoliukų lyg ir mėgina apgalvoti ir, tikriausiai kaip ir mes, suvokti, ar tikrai jau viskas? Dalia Didžytė iš Melburno, į šventę atvykusi su savo trijų mėnesių dukryte Vaiva, šventėje grojo kanklėmis ansamblyje „Vaidilutė”, jos mama Dalia Didžienė, Melburno dainos sambūrio choristė, nėra praleidusi nė vienos Dainų šventės Lietuvoje, pradėdant nuo Pasaulio Lietuvių šventės 1994 metais, na, o visa likusi šeima – palydovai. Pasidalinę mintimis apie šventę atsisveikinom su australiečių grupe ir pagrindiniu Vingio parko takeliu kopėme į kalniuką, vedantį prie išėjimo vartų. Lyg norėdama dar kartelį prietemoje įsitikinti, nejaugi tikrai visa estrada ir parkas tuščias, o gal akimis atsisveikinti – atsisukau, ir štai – visai netoli nuo mūsų Jaunimo choro pulkelio į kalnelį pamažu kopė visa gausi ir graži Polikaičių šeima iš Čikagos, ne tik dainavę ir soliaivę, bet ir dirigavę, ir ploję, ir organizavę visą išeivijos dalyvių komandą.

Keistas jausmas, o gal klausimas, liko širdyje: ar tik mums, išeiviams, nėra kur skubėti? Ar tik mes norime, kad tokios gyvenimo akimirkos tęstųsi kuo ilgiau? Ar tik mes, prisimindami Lietuvą ir šventę, apsiašarojame?

Vilnius - Torontas

Ntrs. iš asmeninių archyvų

Kanados įvykių apžvalga

NAFTA - BE KANADOS?

JAV prezidentas Donald Trump pranešė kongresui, kad atsisakys derybų su Kanada dėl Šiaurės Amerikos laisvosios prekybos sutarties. Kanados premjeras Justin Trudeau patarimo kreipėsi į buvusį šalies ministrą pirmininką Brian Mulroneį po to, kai abiejų šalių derybininkai nesugebėjo pasiekti susitarimo iki datos, kurią nustatė D.Trump administracija. JAV viriausybe nori pasirašyti naują prekybos sutartį, kol Meksikos prezidentas yra Enrique Pena Nieto – iki gruodžio 1 d. JAV prezidentas pareiškė ketinąs įtvirtinti automobilių įsivežimo iš Kanados mokesčius, dėl

kurių Kanados automobilių gamybos pramonėje gali sumažėti darbo vietų. Jis taip pat teigia, kad "nėra politinės būtinybės išlaikyti Kanadą naujame NAFTA susitarime". Pena Nieto sako derybų metu stengėsis įtikinti JAV prezidentą, kad, derėdamosios kartu su Kanada, laimėtų visos trys šalys, bet, konservatorės Lisa Raitt žodžiais, "Meksika paprasčiausiai apėjo mus." Derybų pradžioje, JAV prezidentui pasiūlius dvišales derybas su Kanada, Kanados atsakingieji asmenys reikalavo, kad į derybas būtų įtraukta ir Meksika.

MAXIME BERNIER KURIA NAUJĄ PARTIJĄ

Rugpjūčio 23 d. parlamento narys Maxime Bernier pareiškė, kad konservatorių partija „korumpuota, intelektualiai ir moraliai sugadinta“, ir išėjo iš jos, paskelbdamas turįs planų suburti naują federacinę partiją, dėl kurios jis tarėsi su Elections Canada – jis siekia, kad kandidatai būtų visose Kanados 338 federacinių rinkimų apygardose. M. Bernier

er tikisi, kad jo nauja partija laimės kitus rinkimus. Jis kritikuoja dabartinį konservatorių partijos vadovą Andrew Scheer dėl to, kad šis pritaria pieno produktų įsivežimo iš JAV apribojimams, dėl jo pasisakymų apie imigraciją. Buvusio Kanados premjero Stephen Harper nuomone, M. Bernier siekia suskaldyti konservatorių partiją.

TEISMAS SUSTABDĖ TRANS MOUNTAIN PROJEKTĄ

Kinder Morgan's Trans Mountain dujotiekio išplėtimo planai stoja, nes federacinis apeliacinis teismas sustabdė Otavos patvirtintą projektą. Sprendime minimi aplinkosaugos klausimai ir nepakankamas tarimasis su čiabuvių tautų grupėmis. Teismas nusprendė, kad valstybinė energetikos valdyba nepakankamai įvertino, kokį poveikį tanklaivių eismo intensyvumas ir išsiliejusi nafta gali

turėti banginių gyvūnėms vandenyse, esančiuose netoli Burnaby. Pastaraisiais metais pasitaikė nemažai naftos išsiliejimų, ją gabenant vagonais, tačiau, pasak Mike Priaro, patarėjo naftos ir dujų klausimais Kalgaryje, vamzdinių negalima lyginti su geležinkeliu. Abi prieštaraujančios šalys turi sutikti, kad nafta ir dujos turi būti išgabenamos, todėl sprendimas turi būti rastas.

ANTROJO KETVIRČIO EKONOMIKA

Kanados ekonomika per antrąjį šių metų ketvirtį išaugo 2.9%, t.y., šiek tiek mažiau, negu tikėjosi ekonomistai. Kaip rugpjūčio 30 d. pranešė Kanados statistikos departamentas, eksporto augimas šiais metais buvo didžiausias

nuo balandžio iki birželio. Energetinių produktų eksportas padidėjo iki 3.6%. Namų ūkių išlaidos pakilo 0.6%, maždaug dvigubai daugiau negu pirmąjį ketvirtį. Palyginimui, JAV ekonomika tuo pačiu laikotarpiu paaugo 4.2%.

POSŪKIO TAŠKAS - CRAWFORD EŽERE

Mokslininkai mano, kad žmogaus veikla pradėjo naują geologinį laikotarpį, vadinamą Anthropocene. Jie nori išsiaiškinti, kada buvo to laikotarpio pradžia, vadinama posūkio tašku pasaulio vystymesi. Trijuose Ontario universitetuose dirbančių mokslininkų komanda tikisi atsakymą rasti į vakarus nuo Toronto, netoli Miltono, esančio Crawford ežero dugne. Francisco McCarthy, Brock universiteto profeso-

rius, tyrinėjimų vadovas, ežerą studijavęs nuo 1980-ųjų, teigia, kad ežeras yra ideali vieta surinkti nuosėdų pavyzdžius, nes 22 metrų gylyje yra sluoksnis be deguonies, todėl nėra jokios gyvybės, o nuosėdos kas metai kaupiasi. Mokslininkai, siekdami įrodyti Anthropocene pradžią, tikisi atrasti aiškius nuosėdų pokyčius, skaičiuoti atgal šimtus metų ir nustatyti didžiausius pasikeitimus.

Parengė Rima Žemaitytė-De Iuliis

LATVIJA

Baltijos kelio atminimui - bėgikų žygis

Bėgimo dalyviai žygiuoja Rygos gatvėmis

Rugpjūčio 25 dieną prie Laisvės paminklo Rygoje Lietuvos ambasadorius Latvijoje Artūras Žurauskas ir Latvijos lietuvių bendruomenė pasitiko dvidešimt septintojo tradicinio tarptautinio estafetinio bėgimo „Baltijos kelias“ dalyvius.

Rygoje prie paminklo „Tēvzemei“ bėgikai, Latvijos lietuvių bendruomenės nariai ir Lietuvos ambasadorius Latvijoje A.Žurauskas

Sveikindamas bėgikus ir juos pasitikusius žmones A.Žurauskas padėkojo bėgimo organizatoriams už valstybingumo atminties puoselėjimą ir pakvietė kitais metais taip pat gražiai paminėti Baltijos kelio trisdešimtmetį. Bėgikai padėjo gėlių prie Laisvės paminklo ir drauge su visais sugiedoję Lietuvos bei Latvijos himnus išskubėjo Baltijos keliu į Estiją.

Šiais metais trijų dešimčių bėgikų maršrutas prasidėjo rugpjūčio 24 dieną Vilniuje, Katedros aikštėje, ir driekėsi per Latviją iki Talino. Bėgimą

kasmet organizuoja Lietuvos bėgimo mėgėjų asociacija.

Šis istoriniu tapęs bėgimas primena Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonių 1989 m. rugpjūčio 23 d. išreikštą siekį atkurti Laisvę ir Nepriklausomybę bei protestą prieš Molotov-Ribbentrop paktą, panaikinusį Baltijos šalių nepriklausomybę. Tą dieną apie 2,5 mln. žmonių susikibo į nenutrūkstamą 650 km ilgio grandinę, sujungusią Vilnių, Rygą ir Taliną, ir taip simboliškai atskyrė Baltijos valstybes nuo Sovietų Sąjungos. **Inf.**

ŠVEDIJA

Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras (dirigentė G.Šlekytė) ir dainininkai atlieka Lietuvos kompozitorės Ramintos Šerkšnytės oratoriją „Saulėlydžio ir aušros giesmės“

Rugpjūčio 30 dieną vienoje iš didžiausių Stokholmo Berwaldhalleno koncertų salių įvyko „Baltijos jūros“ festivalio koncertas, skirtas Lietuvos valstybės atkūrimo 100-mečiui paminėti. Į koncertą bei priėmimą susirinkusius diplomatus, įvairių Švedijos institucijų atstovus, lietuvių bendruomenės Švedijoje narius pasveikino Lietuvos kultūros ministerė Liana Ruokytė-Jonsson ir ambasadorius Algimantas Rimkūnas.

Koncerte dalyvavo Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras (dirigentė Giedrė Šlekytė), Švedijos radijo choras ir žinomi Lietuvos solistai Edgaras Montvidas, Lina Dambrauskaitė, Justina Gringytė, Nerijus Masevičius ir Andrius Žlabys. Buvo atliekami Ramintos Šerkšnytės ir Esa-Pekka Saloneno kūriniai. **Inf.**

OREGON, JAV

Oregono valstijoje besilankantis Lietuvos ambasados JAV diplomatas Tadas Kubilius rugpjūčio 23 d. susitiko su JAV lietuvių bendruomenės Portlando apylinkės atstovais. Susitikimo metu buvo aptartas JAV Šiaurės Vakarų pakrantėje gyvenančių lietuvių gyvenimas ir pasiruošimas už mėnesio būtent Portlande organizuojamai pirmajai XXII-os JAV LB Tarybos sesijai. Šio miesto lietuviai susitikime paminėjo Juodojo kaspino dieną ir prisiminė prieš 29-erius metus vykusį Baltijos kelią.

T. Kubilius Portlande veikiančios lituanistinės mokyklos „Atžalynas“ vadovei Ingai Sadau-nykaitei-Koževnikov perdavė lietuviškų knygų ir tautinės atributikos. Lietuvos ambasados atstovas Portlande taip pat susitiko su ŠALFASS Centro valdybos pirmininku ir PLB valdybos atstovu sporto reikalams Laurynu R. Misevičiumi. Su juo buvo aptartas bendradarbiavimas su Lietuvos ambasada Vašingtone ir rudenį rengiamo

TALKA
CREDIT UNION LIMITED

KREDITO KOOPERA TYVAS LTD

www.talka.ca 830 Main St. E, Hamilton, ON L8M 1L6
Tel. 905 544-7125 Fax 905 544-7126

SĄSKAITOS	PASKOLOS
Taupomoji sąskaita 0.25%	Asmeninės nuo 3.35%
Čekių sąskaita iki 0.25%	Nekiln. turto 1 metų 3.25%
	Nekiln. turto 5 metų 3.55%
INDĖLIAI	TFSA, RRSP ir RRIF
90 dienų indėliai 1.00%	Kintančios 0.75%
180 dienų indėliai 1.00%	1 m. term. indėliai 2.25%
1 m. term. indėliai 2.25%	2 m. term. indėliai 2.40%
2 m. term. indėliai 2.40%	3 m. term. indėliai 2.65%
3 m. term. indėliai 2.65%	4 m. term. indėliai 2.80%
4 m. term. indėliai 2.80%	5 m. term. indėliai 2.90%
5 m. term. indėliai 2.90%	

AKTYVAI VIRŠ 140 MILIJONŲ DOLERIŲ

2017 metais nariams IŠMOKĖJOME

Papildomų palūkanų santaupsoms

12%

Įskaitant

TFSA, RRSP ir RRIF

Nuolaidų skolininkams

6%

- Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai
- Narių santaupos apdraustos DICO iki \$250,000.00 sumos draudimu

DARBO VALANDOS

Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Trečiadieniais - 9 v.r. - 1 v.p.p.,
Penktadieniais - 9 v.r. - 7 v.v.
Šeštadieniais - 9 v.r. - 12 v.p.p.

Diplomatas T.Kubilius su Oregono lietuviais

Ambasadoriaus taurės krepšinio turnyro organizavimo reikalai. T. Kubilius rugpjūčio 24-25 dienomis JAV Lietuvių Bendruomenės bėgikų komandos „Lituanica“ sudėtyje dalyvavo atkurtos Lietuvos nepriklausomos valstybės 100-mečio jubiliejui paskirtame estafetiniame bėgime „Hood to Coast“. **Inf.**

DELHI, ON

Šv. Kazimiero parapijos žinios

- Mišios mūsų šventovėje aukojamos sekmadieniais 11 v. r.
- Rugpjūčio 16, sekmadienį, Mišios aukojamos už a.a. kun. dr. Joną Gutauską.
- Rugpjūčio 23, sekmadienį, Mišios bus aukojamos už a.a. kun. Lauryną Kemėšį.

Kai tiltus nutiesia draugystė

„Draugystės tiltas“ – tai super vieta, kur kunkuliuoja energija! Čia susirenka gražūs, veržlūs žmonės, kuriantys Lietuvą visame pasaulyje! Tai susitikimo džiaugsmas, įdomūs ir naudingi užsiėmimai! Tai naujos pažintys ir draugai visam gyvenimui! Tai akivaizdus pavyzdys vaikams, kad kalbėti lietuviškai, švęsti ir linksmintis yra labai smagu!

Juventa Mudėnienė, žurnalistė, rašytoja, menininkė, TV laidų vedėja

„Draugystės tiltu“ pavadintas Europos lituanistinių mokyklų pirmasis sąskrydis įvyko 2005 m. Švedijos lietuvių bendruomenėje, Stokholmo lituanistinėje „Saulės“ mokykloje. Jis iki šiol sėkmingai tiesiamas ir kasmet sukviečia mokinius, tėvus ir mokytojus, lietuvių bendruomenių, diplomatinių atstovybių bei Lietuvos vyriausybinių organizacijų atstovus. Šių metų birželį „Draugystės tiltas“ pakvietė į Daniją, Vejle miestelį prie pat fiordo. Sąskrydį tema „Lietuviai pasaulyje – 100 istorijos kaladėlių“

šalių ir, žinoma, Danijoje gyvenančių lietuvių. Tik atvykę susidūrėme su rimtu uždaviniu: viena dainą teko dainuoti tomis kalbomis, iš kurių šalių buvo atvykę dalyvių. Juokas, kilęs mėginant dainuoti, tarkim, islandiškai, visus labai suartino.

Vaikams labai patiko dalyvauti renginio programoje, o vakare – susitikti su naujais draugais ir žaisti. Vienas iš vaikų atsipažinimo šūksnių yra „Aš mačiau ją (jį) „Draugystės tilte“!“. Tokiuose renginiuose jie patys nejausdami tiesiog geria lietuvišką žodį, kultūrą. Tarkim, dainininkė Lau-

Draugystės tiltas 2018. Vejle / Danija, 2018 m. birželio mėn. 1-3 d.

„Draugystės tilto“ dalyviai renginio uždarymo dieną

Ntr.P.

organizavo Danijos lietuvių bendruomenė. Plačiau apie šį gražų renginį kalbėjau su šią vasarą Lietuvoje susitikta iš Jungtinės Karalystės savo gimtinėje besisvečiavusia Virginija Stukaite-Laniauskiene, kuri yra baigusi lietuvių literatūros su etnokultūros specializacija studijas Klaipėdos universitete, o 2008 m. Londone (Jungtinė Karalystė), Croydon, įsteigusi lituanistinę etnokultūros ir dramos mokyklą „Bitė“. V. Laniauskiene dėka Londone buvo pasodintas pirmasis lietuviškas parkas.

– **Virginija, papasakokite plačiau apie „Draugystės tiltą“.**

– „Draugystės tiltas“ skirtas ne tik vaikams iš lituanistinių mokyklų. Iš kitų šalių gali atvykti ir šeimos, ir bendruomenių vadovai, aktyvūs lietuviai. Renginio metu aptariami ir bendruomenės, mokyklų vadovams svarbūs klausimai, pasaulio lietuvių aktualijos. Šie sąskrydžiai vyksta vis skirtingose šalyse. Kurios šalies dalyviai pasiima vėliavą, tos šalies lietuviai įsipareigoja rengti sąskrydį. Vėliava duodama susitarimo būdu. Nėra jokių varžybų, primetimo, tiesiog vyksta pokalbiai ir nusprendžiama, kas rengs kitų metų sąskrydį. Kartais būna, kad jauna, neseniai susikūrusi bendruomenė nori organizuoti „Draugystės tiltą“, bet yra dar nepasirengusi. Kalbamasi su bendruomenės nariais, atstovais, atvykusiomis šeimomis. Šiais metais Danijoje vykusiame sąskrydyje iš Jungtinės Karalystės buvome mes, dvi šeimos, ir su mumis pasitarė, mes gavome pritarimą iš lietuvių bendruomenės bei švietimo tarybos pirmininkų, kurios sąskrydyje nedalyvavo, ir parsivežėme vėliavą. Kitais metais „Draugystės tiltas“ nusities į Jungtinę Karalystę, į Londoną, kur jau yra buvęs prieš devynerius metus. Mielai visus priimsime ir su džiaugsmu lauksime vėl.

– **Kuo ypatingas buvo „Draugystės tiltas“ Danijoje?**

– Danijoje „Draugystės tiltas“ vyko gražiaiame Vejle miestelyje. Čia susirinko dalyvių iš Vokietijos, Islandijos, Jungtinės Karalystės bei kitų

ra Remeikienė gebėjo puikiai įtraukti daugiau ir mažiau dainuojančius vaikus bei suaugusius. Vaikai ir tėvai tiesiog kartu šėlo dainuodami scenoje. O „Biplan“ dainos iki dabar skamba vaikų lūpose. Iki šiol džiugina su dizainerne J. Rimkute pasigamintos rankinės su lietuviška atributika.

Danijoje vienas iš dažniausiai skambėjusių žodžių buvo „jaukinimės“ (dan. Hygge), kuris turi begalę prasmų: nuo jaukaus žvakių deginimo draugų būryje iki ramaus bendravimo belaukiant koncerto. „Jaukinimasis“ yra danų kultūros dalis ir buvo puikiai integruotas į renginį. „Draugystės tiltas“ – tai ir galimybė geriau pažinti šalies kultūrą, kurią nori nenori organizatoriai yra truputį perėmę.

– **Koks „Draugystės tilto“ tikslas?**

– Suburti lietuvius išėjusius, suvienyti, pasidalinti idėjomis, patirtimis, susitikti, išgyventi Lietuvą, nes esame visur išsisklaidę. Gal kiek ir paradoksalu, bet „Draugystės tiltas“ niekada nebūna Lietuvoje, net pradinė mintis buvo tokia: mes esame išvykę iš Lietuvos ir į Lietuvą vykstame kitais tikslais, o čia yra būdas suburti būten tuos, išvykusius iš Lietuvos. Būna, kad atvyksta žmonių ir iš Lietuvos, kaip Juventa Mudėnienė. Anksčiau „Draugystės tiltas“ turėjo savo personažą – Tamstą mokytoją. Ji skirdavo namų darbus, pasirodydavo reklaminuose siužetuose, o renginio metu buvo tarsi jungiamoji dalyvių grandis – vis pasirodanti įvairiose vietose, žaisminga, juokaujanti, visus užkalbinanti. Dabar turime Titę Miku, kurią vaidina Juventa, ir ji yra tas visus jungiantis personažas ir „Draugystės tilto“ veidas. Ji savo nuostabiais sugebėjimais visus bando suvienyti. Tikiuosi, mes ją pamatysime ir Londone.

– **Ar šiuose sąskrydžiuose gali dalyvauti lietuviai tik iš Europos?**

– Kiti metai paskelbti Pasaulio lietuvių metais.

Nukelta į 9-ą psl.

Prisikėlimo

Kredito Kooperatyvas

Mūsų tikslas ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Tel. 416-532-3400
www.rpcul.com

GIC INDĖLIAI

(Pelno padalinimas netaikomas)

1 metų „cashable“	1.70%
1 metų	2.00%
2 metų	2.15%
3 metų	2.30%
4 metų	2.40%
5 metų	2.75%

RRSP, RRIF pensijų fondai

TFSA neapmokestinama taupomoji sąskaita

TFSA atviras, kintantis	1.20%
RRSP ir RRIF atviras, kintantis	1.20%
1 metų	2.00%
2 metų	2.15%
3 metų	2.30%
4 metų	2.40%
5 metų	2.75%

SUTEIKIAME

- **CMHC APDRAUSTAS** nekilnojamojo turto paskolas
- **KOMERCINES** nekilnojamojo turto paskolas

MŪSŲ ADRESAS
3 Resurrection Road
Toronto, ON M9A 5G1
Nemok. tel. 1-877-525-RCUL (7285)
Tel. 416-532-3400, fax 416-532-4816

Darbo laikas: Pirm., antr., treč. 9:30 - 4:00
Ketvirtadieniai 9:30 - 8:00
Penktadieniai 9:30 - 7:00
Šeštadieniai 9:00 - 1:00
Sekmadieniai 8:30 - 12:30

ANAPILYJE

2185 Stavebank Rd.
Mississauga, ON L5C 1T3
Tel. 905-566-0006

Darbo laikas: Ketvirtadieniai 12:00 - 7:00
Sekmadieniai 9:30 - 12:30

PRISTATOME
DU NAUJUS
GIC
PASIŪLYMUS

13 mėn.

2.85%

tik naujiems įnašams

*Normos gali būti keičiamos be įspėjimo, bet kuriuo metu

*Pasiūlymas
galioja ir
TFSA, RRSP
ir RRIF
investicijoms

21 mėn.

3.00%

tik naujiems įnašams

Waterside
DENTAL

9th Line
DENTAL

Dr. Gintarė Sungailienė

(905) 271 7171
1252 Hurontario St.
Mississauga, L5G 3H3
www.watersidedental.ca

(905) 785 3900
3945 Doug Leavens Blvd.
Mississauga, L5N 0A5
www.9thlinedental.ca

RUDENINIS SUSITELKIMAS

Sudbury, ON

Rudeninis susitelkimas su Mišiomis Sudbury apylinkės lietuviams bus Kristaus Karaliaus šventovėje spalio 13, šeštadienį, 1 v.p.p. Susitelkimą praves prel. Jonas Staškevičius.

Sault Ste. Marie, ON

Rudeninis susitelkimas su Mišiomis Sault Ste. Marie apylinkės lietuviams bus Šv. Jeronimo šventovėje spalio 14, sekmadienį, 2 v.p.p. Susitelkimą praves prel. Jonas Staškevičius.

Eilėrašciai, pralenkę laiką...

B. Pūkelevičiūtės kūrybos ir poezijos knygos *Metūgės* apžvalga

Rašytojos, dramaturgės, poetės, aktorės, Lietuvos rašytojų sąjungos narės Birutės Pūkelevičiūtės vardo skaitytojams pristatyti nereikia: ją pažįsta, laiko sava ir Lietuvos, ir išeivijos skaitytojai. Vadinu ją Lietuvos rašytoja, nors didžioji jos gyvenimo ir kūrybinės veiklos dalis praėjo gyvenant svetur. Bet kūrybos temomis ir talentu, savo teatro ir literatūrine veikla ji tapo Lietuvos literatūros ir kultūros dalimi, pagaliau viena iš nedaugelio kūrėjų, sugrįžusių į jau nepriklausomą gimtinę. Birutė 1998-aisiais apsigyveno Vilniuje, kad čia ir pasiliktų jau visam laikui – mirė 2007 m. rugsėjo 21 d.

B. Pūkelevičiūtė gimė 1923 metų rugpjūčio 12 dieną Kaune. Ten 1941 m. baigė gimnaziją, tuo pat metu lankė dramos studiją bei mokėsi Kauno konservatorijoje. 1941–1944 m. studijavo VDU germanistiką ir žurnalistiką. 1944 m. ji pasitraukė iš Lietuvos į Vokietiją, 1948 m. apsigyveno Kanadoje, 1965 m. persikėlė į JAV, gyveno Čikagoje, Daytone, Floridoje. Rašytoja vaidino Kauno jaunimo teatre, Augsburgio lietuvių dramos teatre Vokietijoje. Kanadoje, Montrealyje, su kitais sutelkė lietuvių dramos sambūrį, 1957 m. scenai pritaikė ir režisavo K. Borutos *Baltaragio malūną*, 1958 m. pastatė B. Sruogos *Milžino paunksmę*, paruošė ir režisavo pirmąsias lietuviškų vaidinimų plokšteles.

Literatūros pasaulyje B. Pūkelevičiūtė debiutavo eilėraščių knyga *Metūgės* (1952), po jos išleido romanus *Aštuoni lapai* (1956), *Rugsėjo šeštadienis* (1970), *Naujųjų metų istorija* (1974), *Devintas lapas* (1982), apsakymų bei apybraižų rinkinį *Marco Polo Lietuvoje* (1982), poemų knygą *Atradimo ruduo* (1990). Visa rašytojos kūryba vaizduoja lietuvių išeivijos gyvenimo kasdienybę, prisitaikymą prie visuomenės poreikių, svetimų miestų, gamtovaizdžių, idealizmo praradimus, dvasios susmulkėjimą. Rašytoja yra parašiusi eiliuotų pasakų vaikams: *Daržovių gegužinė* (1973), *Kalėdų dovana* (1973), *Peliukai ir plaštakės* (1973), *Klementina ir Valentina* (1974), *Skraidantis paršiukas* (1974), nemažai straipsnių apie išeivijos

teatrą bei literatūros temomis. Birutė Pūkelevičiūtė apdovanota Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 5-ojo laipsnio ordinu.

Savo kūrybinę veiklą Birutė dalijo teatrui ir rašymui. Pirmoji – teatro veikla jai buvo gana sėkminga, o kelias į literatūrą buvo pažymėtas skausminga patirtimi, išleisdam pirmąją knygą – poezijos rinkinį *Metūgės* (1952, Toronto). Plonutė, iš viso 70 psl. turinti 6 dalių knygelė to meto spaudoje – buvo sutikta nepalankiai. Apie tai II leidimo (1995) *Metūgių* išangoje rašo pati poetė: „*Metūgės*“ buvo mano pirmąjį knygą, bet jai teko patirti podukros dalią, ilgus metus ji (kaip Pelenė) aižė žirnius užkrosny...“ Išeivijoje „*Metūgių*“ pasirodymui klimatas buvo skaudžiai neprielankus. Šiandien, žiūrint iš perspektyvos, aršūs priekaištai šios knygos moralei ir etikai atrodo tik šypsnioti verti. Tad gal anais laikais buvo užslinkę dirbtinio dorovingumo ledynai ir todėl žmogiški jausmai pranašioliams buvo nesuprantami. .... Galimas dalykas, kad „*Metūgės*“ savo moteriškąją laikyseną truputį pasiankstino: iš tolo dar nebuvo girdimi artėjančio feminizmo būgnai ir švilpnės. O aš nors nesu feministė, vis dėlto buvau „femina“ .... Teliktų pridurti, kad toks atšiaurus „*Metūgių*“ pasitikimas mane paskatino skubiai pakeisti žanrą ir susidraugauti su proza“.

Taip, daugelis to meto kritikų tvirtino eiles pasirodžius per anksti, kai kuriems užkliuvo poetės asmeninio gyvenimo pasirinkimai. Gana uždaroje tautinėje bendruomenėje gyvavo konservatyvi katalikiškoji pasaulėžiūra, vengianti kalbėti apie asmeniškąs potyrius, netelpančius į viešajame gyvenime ir kūryboje „leistinas“ temas. Buvo priimta apie jausmus ir kūniškumą kalbėti tik abstrakčiai, romantizuotai arba išaukštintai, maironiškai. Jaunoji poetė šių tradicijų nepaisė, savo eilėmis ji nupiešė gaivališką moters, kartu su pavasariu nesustabdomai pabundančios natūraliems troškimams – meilei ir motinystei, kaip pačios gamtos užkoduotai jos paskirčiai, paveikslą. Sodrūs gamtos vaizdai, metaforos, talpi jausmui ir vaizdui netaisyklingos eilėdaros

Rašytoja, dramaturgė, poetė Birutė Pūkelevičiūtė (1923–2007)

eilutė per visą rinkinį piešia merginos-mylimosios motinos paveikslą, nebijančios mesti iššūkį priimtoms normoms ir suvaržymams, nuodėmę priimančią kaip neišvengiamą patyrimą ir gyvenimo dalį. Teatrinė autorės patirtis leido jai kurti eiliuotą įtaigių vaizdų seką, primenančią stebuklines pasakas ar bibliinius tekstus. Turtinga ir stilistika – pasikartojimai ar netikėti minties šuoliai, garsų sąskambiai sustiprina dramatiškumą. Jos eilėraščiuose atgyja negyvi daiktai, praeitis ir ateitis tarsi susilieja, vyksta magiški reginiai. Dabartiniam jos poezijos skaitytojui reikia tik stebėtis – kas nepriimtino *Metūgės* puslapiuose, kodėl jaunoji poetė rūsčių kritikų buvo nutildyta ilgam? Šiandieninėje poezijoje su kaupu randame nuogo atvirumo šia tema (palyginkime lietuvių kilmės poetės ir dailininkės Aldonos Gustas kūrybą).

Tikrai 1990 m. pasirodė antra Birutės Pūkelevičiūtės poezijos knyga *Atradimo ruduo*; ją sudaro dvi dramatinės poemos ir pluoštas eilėraščių, kurių stilistika panaši į *Metūgių*. Pastarasis rinkinys įtvirtino autorę kaip vieną iš savičiausių išeivijos poezijos kūrėjų. *Metūgės* buvo ir išlieka patraukliu, savitu Moters esmės, jos pašaukimo pasauliui atviru ir poetišku pagarbinimu. Knygelę 1995 m. išleido Lietuvos leidykla „Baltos lankos“, jau nelengva ją surasti knygynuose. Gera ir nuoširdi poezija nesensta, mes sugrįžtame prie jos kaip prie gaivaus šaltinio.

Sigina Katkauskaitė

Birutė Pūkelevičiūtė

Eilėrašciai iš rinkinio *Metūgės*

*Žalius malūnus suka švilpaudamas vėjas –
Žali malūnai įbridę iki kelių minkšton, žalion
žolėn.*

*Liepsnoja saulės kamuolys ant auksaplaukio
milžino delnų, įkaitę ežerai nesutelpa krantuose,
o nešienautos pievos užia tartum marios – ir
pienu, ir medum.*

*Tai kelia savo vestuves šviesus gegužis, ir girtos
bitės vakarais neberanda avilių...*

Eiva į girią.

Čia tylu.

*Juodos eglė šakos svyra iki žemės, nečiulba
pokaicio užmigę paukščiai – tik tankumyne
garsiai plaka didelė miškų širdis.*

Girdi?

Jos dūžiai sunkūs ir neramūs.

(Pavasarejant)

****

Mano motina liauna kaip ieva.

Ji apsinkinta manimi ir brandina nelaimę.

*Platūs indai primerkti šilo gėlių. Geltonos
langinės privertos.*

Ji laukia šventadienio

*Aš ateinu per patį Pakylėjimą, kai visi keliai
būna tušti, kai vargonai būna pritildyti.*

*Naktį mano lopsin prikrenta aštrių rugpjūčio
žvaigždžių ir mano motina gailiai pravirksta.*

Pirmą kartą.

Nes aš atskilau lyg uolos luitas, ir riedėsiu žemyn.

Be jos.

Ir tikrai:

*Ji nenulaiko mano rankų. Rudenio sodai dega
raudonom pašvaistėm.*

*Laukiniai gaigalai skrenda į pietus. Jų sparnai
žėri žalvariu.*

Tuomet aš atsiveikinu.

*Susiglaudžia takas meldyne. Viksvos išgalastos
kaip peiliai.*

*Išsižioja bedantės drevės ir aš drebu visais
sąnariais.*

Bet negrįžtu atgal.

(Ankstyvieji sapnai)

*Ketvirtis valandos – varpai skamba susitaikymui:
Riekiama duona.*

*Įmerkiu savo rankas aukšton žolėn – žemės
kraujas tvinkčioja. Mane viskas nokina...*

*Ir aš galvoju apie jautrią dirvą, kurion kitą
pavasarij pasėsiu balių, virpančių sėklų. Kai per*

*naktį su trenksmu iššoks liauni daigai, aš turbūt
verksiu.*

Nes aštrus ir devintas mėnesio lankas man

Atneš juodaplaukį berniuką.

Mano pirmąjį sūnų.

Tada bus mano pusiaukelė.

Ir labai geras mano vidudienis.

(Mergaitėms)

Aš palaistau mėlynus palangės vijoklius

Ir apsikloju vėsia drobe.

Praeina šonu vakaro vėjas – padega pagirio

dobilienas. Nuo jų užsiliepsnoja ir pusė dangaus.

Staiga atsivožia knygos uždraustuose puslapiuose:

nežinomi sukčiai, veidmainiai ir bepročiai

manimi nepasidalija.

Šimtai kapų plyšta prie užžėlusiu vieškelių,

Iš erškėtrožių vaisių laša kraujas – pritvinkęs

piktybės.

Ir aš turiu atkelti geležinius vartus.

Jie visi čia.

(Mano motinos)

Kai tiltus nutiesia draugystė

Atkelta iš 7-o psl.

Mums niekas ir neprieštarautų iš Jungtinės Karalystės komandos, jeigu mes šį sąskrydį padarytume pasaulio lietuvių sąskrydžiu, nes tos ribos labai išsityrusios, ir bent jau mūsų bendruomenė tikrai labai labai džiaugsis žmonėmis, kad ir iš kur jie atvyktų. Iš Australijos, iš JAV ir iš Kanados – iš bet kurio žemyno – visi yra labai labai laukiami. Džiaugsimės kiekvienu.

– **Kaip turi pasiruošti įvairių šalių atstovai, kai jie planuoja vykti į sąskrydį rengiančią šalį?**

– Nors nėra jokios prievartos, bet, kad būtų smagiau dalyvauti, būna tam tikri namų darbai. Mes esame pristatę savo šalies, kurioje gyvename, tautinį valgį bei tautinį kostiumą, esame filmavę trumpą siužetą iš nesusipratimų, kilusių dėl žodžių skambesio panašumo, pavyzdžiui, lietuvių „viskas“ ir „Whiskas“ – kačių maisto pavadinimo. Kitam „Draugystės tilto“ sąskrydžiui taip pat bus nurodyti namų darbai, priklausomai nuo temos, kurią pasirinksim. Šiais metais, kadangi minime Lietuvos šimtmetį, tema buvo kaip ir padiktuota – viskas sukosi aplink šimtmečio datą. Dėl kitų metų sąskrydžio jau buvo susirinkimas, turime apgalvoję namų darbus, galbūt ir temą, bet visą informaciją paskelbsime truputį vėliau, kai viskas bus galutinai patvirtinta.

– **Kokia forma tas namų darbas turi būti pristatytas?**

– Taip, kaip tos šalies atstovai sugalvoja: trumpas filmukas, *Power Point* pateiktis, nuotraukos, trumpos paskaitos, diskusijos, įvairūs užsiėmimai. Labai svarbu, kad orientuotumėmės į vaikus, kad jie gautų mo-

tyvacijos ir patirtų Lietuvą. Labai kviečiami atvykti ir vaikai, ir paaugliai. Danijoje buvo ir kūdikėlių.

Yra sukurtos specialios registracijos formos, kuriose nurodoma, kokio amžiaus vaikai atvyksta. Yra ir internetinis puslapis, kur nurodytas registracijos mokestis. Renginio puslapis papildomas, kai žinoma data, bent apytikriai aptarta programa, numatomos išlaidos. Jo adresas www.draugystestiltas.com. Nesvarbu, kas ruoštu sąskrydį – visi naudojami tuo pačiu puslapiu, ta pačia vėliava, visada gieda „Draugystės tilto“ himną. Norintieji jau dabar gali mums rašyti ir užduoti rūpimų klausimų el. adresu draugystestiltasjk@gmail.com.

– **Kiek laiko trunka sąskrydis?**

– „Draugystės tiltas“ trunka savaitgalį. Penktadienį po pietų pradeda registracija, o sekmadienį, paprastai, perduodama vėliava, dalyviai traukia namo. Tačiau gali vykti taip, kaip sugalvoja „Tiltą“ rengianti šalis: pavyzdžiui, programa gali būti pratęsta vienos dienos ekskursija. Taip buvo Islandijoje. Kas turėjo laiko ir galimybių, liko paviešėti ilgiau ir apžiūrėjo Islandiją.

– **Jums, kaip Anglijos lietuvių bendruomenės vienai iš atstovių, grius ant pečių didysis darbas?**

– Taip, atsakomybė, parengiamieji darbai. Tačiau Jungtinėje Karalystėje gyvena labai didelė lietuvių bendruomenė, veikia daug lituanistinių mokyklų, tad į darbus kibs visi, kas norės prisidėti. Tai – mūsų bendruomenės renginys.

– **Ačiū už pokalbį. Sėkmės, vadovaujant mokyklai ir kartu su kitais bendruomenės nariais rengiant naują „Draugystės tiltą“.**

Kalbėjosi Rima Žemaitytė-De Iuliis

(K.) Vaikai iš „Draugystės tilto“ parsiveža po medalių Ntr.V. Stukaitės-Laniauskienės Lituanistinės mokyklos „Bitė“ JK steigėja Virginija Stukaitė-Laniauskienė (pirma iš d.) su mokiniais

Lietuviško filmo premjera TIFF – sėkminga

Lietuvos kino režisierės Marijos Kavtaradzės pirmasis ilgametražis vaidybinis filmas „Išgyventi vasarą“ („Summer Survivors“) šiuo metu rodomas 43-ajame Toronto tarptautiniame kino festivalyje. Pasaulinė filmo premjera šiame žinomame kino renginyje įvyko rugsėjo 7 d. pilnoje žiūrovų salėje, tarp jų nemažai mūsų tautiečių. Pirmieji atsiliepimai labai palankūs.

„Išgyventi vasarą“ – kelio filmas, kuriame pasakojama apie jauną psichologę Indrę, ką tik pradėjusią dirbti Vilniaus psichiatrinėje klinikoje. Merginai gavus užduotį nuvežti du jaunos pacientus – Paulių ir Justę – į pajūrį, kelionė tampa daugiau nei paprasta išvyka. Filmą rodomas Toronto kino festivalio konkursinėje programoje „Atradimai“ (Discovery), kurioje rodomi režisierių pirmieji ir antrieji ilgametražiai filmai. Lietuvos režisierės kūrinys kartu su kitais festivalio dalyviais varžysis dėl žiūrovų skiriamos „Grosch People's Choice“ apdovanojimo. Daugiau apie Toronto kino festivalio programą galite rasti tinklalapyje tiff.net.

Inf.

Savo pirmąjį kūrinį 43-ajame Toronto kino festivalyje pristato Lietuvos režisierė filmo „Išgyventi vasarą“ autorė Marija Kavtaradze (K.). R.Kurienės ntr.

1.50%

Kasdieninių palūkanų taupomoji sąskaita

TAUPOMOJI SĄSKAITA

RRSP ir RRIF PENSIJŲ FONDAI

RESP (Mokslų taupomoji sąskaita)

TFSA (Neapmokestinama taupomoji sąskaita)

Kasdieninių kintamųjų palūkanų	1.50%
1 metų	2.00%
2 metų	2.15%
3 metų	2.30%
4 metų	2.50%
5 metų	2.75%

PASKOLŲ NUOŠIMČIAI

NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS

Atviras, kintamųjų palūkanų	3.90%
5 metų uždarytas, kintamųjų palūkanų	3.40%
1 metų pastovių palūkanų, atviras	3.59%
1 metų	3.39%
2 metų	3.49%
3 metų	3.59%
4 metų	3.79%
5 metų	3.89%

Komercinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą

INVESTICINĖ SĄSKAITA

GIC INDĖLIAI

(Pelno padalinimas netaikomas)

1 metų	2.00%
2 metų	2.15%
3 metų	2.30%
4 metų	2.50%
5 metų	2.75%
1 metų iškeičiamas	1.50%
1 metų JAV dolerių	0.75%

RIBOTAS KREDITAS SU NEKILNOJAMO TURTO UŽSTATU 4.10% ir aukščiau

PARAMA

www.parama.ca

Visi pateikti nuošimčiai gali būti keičiami be įspėjimo

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA

Palankūs nuošimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas.
2975 Bloor W | 416-207-9239 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv-penk 9-8 | Šešt 9-1
1573 Bloor W | 416-532-1149 | Pirm-treč 9-3.30 | Ketv 9-6 | Penk 9-3.30 | Šešt uždaryta

PACE LAW FIRM
THE LEGAL EXPERTS

ADVOKATAS

Algis S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.

- Ieškinių dėl žalos, atsirandančios ryšium su kūno sužalojimu
- Imigracija į Kanadą
- Testamentai ir įgaliojimai
- Palikimų administravimas
- Nekilnojamo turto sandoriai
- Konsultacijos Lietuvos respublikos įstatymų klausimais

NAUJAS 300 The East Mall, 5th Floor, Toronto, ON M9B 6B7
ADRESAS Tel. 416 236-3060 • Fax 416 236-1809

Tinklapis www.pacelawfirm.com El. paštas alpace@pacelawfirm.com

affiliated

TEIRAUKITĖS PAS MUS!

RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI

Affiliated Insurance Management Inc.

- ▶ visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės
- ▶ konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms
- ▶ dėmesingas patarnavimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 • 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca • rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., Suite A, Oakville, ON L6J 1J6

Naujienos apie Lietuvą ir lietuvių, lietuviškų organizacijų skelbimai mūsų tinklalapyje
www.tevizib.com

Pagarba šimtamečiams

Šimtamečiai Kristina Žutautienė ir Zigmantas Dobilas

Kai mūsų laikraščio *Tėviškės žiburiai* puslapiai tebemirga gražiausių Dainų šventės "Vardan tos..." akimirų prisiminimais, aš noriu papasakoti apie kito šimtmečio šventę, kuri įvyko rugpjūčio 8 d. čia, Toronte, "Vilniaus rūmuose". Atnaujintoje salėje sušvito papuošimai su užrašu 100, tik tai neperpinti mūsų trispalvės spalvomis, o su didžiuliu užrašu "Su gimtadieniu!". Garbingiausioje vietoje pasodinti "Vilniaus rūmų" gyventojai Kristina Žutautienė ir Zigmantas Dobilas, apsupti garbingų svečių, giminaičių, administracijos ir gyventojų pagarbūs dėmesio, atvertę antrojo šimtmečio savo gyvenimo knygos puslapius. Šypsėnos, gelės, draugiški palinkėjimai – kiekvienam norėjosi apkabinti mūsų ilgaamžius, įsiamžinti kartu nuotraukoje. Šie žmonės nugyveno ilgą ir gražų gyvenimą, tarsi išpildydami popiežiaus Pranciškaus mintis: "Būti žmogumi – tai globoti kiekvieną kūrinį, kurį Viešpats mums dovanoja, tai gerbti visus žmones ir jais rūpintis, tai gyventi bendryste, bičiulyste, pasitikėjimu, pagalba ir gerumu, tai auginti ir puoselėti save patį..." "Kukliai šypsodamiesi Kristina ir Zigmantas džiaugėsi ilgais gyvenimo dešimtmečiais: "Pasenome ir tik dabar suprato-

me, koks jis trumpas..."

Šios popietės organizatorė D. Shem-Tov, pasveikinusi jubiliatų ir susirinkusių, mikrofoną perdavė svečiui, Ontario provincijos parlamento nariui, Parkdale ir High Park atstovui Arif Virani, kuris pasisveikins lietuvišku "Labas" jau susilaukė audringų plojimų. Jo sveikinime jubiliatams nuskambėjo džiaugsmas, kad daugiataučiam Toronte yra ir lietuviškas kampelis, kuris šandien pripildytas pagarba ir šiluma mūsų seneliams.

"Vilniaus rūmų" vedėjui J.Valaičiui tariant sveikinimo žodžius, nuskambėjo ir pasididžiavimo gaida: kaip smagu, kad per 30 metų šiuose namuose atsirado pirmieji šimtamečiai. Pagal lietuviškas tradicijas jubiliatui buvo apjuosti tautinėmis juostomis, jiems įteiktos "Vilniaus rūmų" kolektyvo dovanos ir gelės, įvežti tortai "Napoleonai" su degančiomis žvakutėmis "100". Nustebęs Zigmantas kaip visada santūriai šypsojosi, o Kristinos akis suvilgė džiaugsmo ašaros. Savo dėdei gražiausius sveikinimo žodžius skyrė dukterėčia Daina Batraks, perpindama kalbą prisiminimais iš savo kelionės į Lietuvą šią vasarą. Juk ji atvežė pačią gražiausią dovaną dėdei – lietuvišką dvasią,

(Iš k.) Sukaktuvinių iškilnių svečias A.Virani su Kristina Žutautiene; Zigmantą Dobilą sveikina „Vilniaus rūmų“ vedėjas J. Valaitis

išvaikščiojusi jo vaikystės takais Šakių rajone, pamirkiusi kojas Nemune, kur Zigmantas maudėsi, ir aplankiusi Gelgaudiškio šventovę, kur kadaise jos dėdė patarnaudavo per Mišias.

Savo mamai jautrius sveikinimo žodžius išsakė sūnus Dainius Žutautas, prisimindamas linksmiausias akimirkas iš jų gyvenimo, o Kristina savo svajose nukeliavo į Lietuvą, į Tauragės rajono Vaidotonių vienkiemį, mintimis sugrįždama į vaikystės ir jaunystės metus.

Kun A.Kasparavičius, OFM, savo sveikinime paminėjo prasmingą sutapimą: Kristina ir Zigmantas, abu gimę 1918-aisiais, Lietuvos nepriklausomybės šimtmečio vienmečiai. Prašydamas Dievo palaimos jubiliatams, kunigas kartu palaimino ir vaišes, kurias paruošė virėja V.Ragelienė ir jos padėjėjos. Pasigirdo išsaunamas šampanas ir suskambo "Ilgiausių metų".

Visą popietę linksmo

"Vilniaus rūmų" trio – Elena Grasmanienė, Danutė Bartušienė, Rasa Kušneraitienė. Jos dainavo populiarias gimtadienio ir lietuvių liaudies dainas, protarpiais tarp dainų Elena paskaitė eilių. Visi sustoję sugiedojome "Lietuva brangi", mėgstamiausią Kristinos dainą. O jau Zigmantui nuvilnijo linksma daina "Dobile, dobilel". Į salės vidurį pamažu žengė pavienės šokėjų poros, apsupdamos šokančius jubiliatų. Ypatingai elegantiškai atrodė Kristinos lėtas valsas,

šokamas su sūnumi Povilu Žutautu. Visus pralinksmino kredito kooperatyvo "Parama" atstovų J.Stasiulevičienės ir J. Dzemionienės humoristinis pasveikinimas: "Kai šimtas metų jums vis teikia jėgą, tai mums dejuot ir pasiguosti gėda..."

Dar ilgai salėje netilo dainos, kalbos ir prisiminimai. Už šią šeimyninę šventę esame dėkingi Toronto lietuvių pensininkų klubui, "Vilniaus rūmų" administracijai ir visiems, prisidėjusiems prie jos ruošos.

O užbaigti norėčiau savo pasakytu linkėjimu mūsų gerbiamiems jubiliatams: "Kiekvienam gimusiam angelui Dievas užrašo ant delno *Laimė*, ant lūpų palieka *Meilė*, širdyje – *Tikėjimas*, akyse – *Viltis*. Jūs šis angelas jus globoja visą gyvenimą, tartum pakuždėdamas kasdien, kaip ir ką pasiimti iš Jūsų likimo knygos. Tad tegul Jis neapleidžia Jūsų, įžengus į antrąjį šimtmetį, dar stipriau sujudindamas Jūsų stiprybės, tikėjimo ir stiprios sveikatos šaltinio versmę!"

Laimutė Šimukėnienė

TORONTO LIETUVIŲ NAMAI
(1573 Bloor St. W.)

RUDENINIS IŠPARDAVIMAS

drabužiai, buities reikmenys, indai, knygos, veiks šilto maisto kavinė

RUGSĖJO 21, penktadienį, 10 v.r. - 8 v.v.

RUGSĖJO 22, šeštadienį, 10 v.r. - 2 v.p.p.

Turinčius daiktų ar drabužių pardavimui prašome atvežti juos į Lietuvių Namus rugsėjo 19 ir 20 dienomis 9 v.r. - 8 v.v.

Laukiame savanorių ir paramos, laukiame pirkėjų!

Turner & Porter

L Aidotuvii Namai

TORONTE, ETOBICOKE ir MISSISSAUGOJE

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road (tarp Eglinton ir St. Clair) Toronto, Ontario M6N 3P7

MARLATT FUNERAL HOMES

Marlatt laidotuvių namai jau daug metų teikia aukštos kokybės paslaugas erdviuose patalpose

Mes jaučiamės naudingi galėdami ir toliau teikti paslaugas

HAMILTONO LIETUVIŲ BENDRUOMENEI

**615 Main Street East
Hamilton 528-6303**

**195 King Street West
Dundas 627-7452**

40 Lietuvos kankinių šventovei

NIEKADA

Švento Jono parapijai 90

NENULEISK

100 kunigui Petriui Ažubaliui

SPARNŲ

Nepriklausomai Lietuvai 100

POKYLIO BILIAI

platinami sekmadieniais po 10.30 v.r. Mišių Lietuvos kankinių parapijos salėje, taip pat galite užsisakyti pas Juliją Maksimavičienę tel. (905) 785-0431, el.paštu: jtumelis@gmail.com \$60 suaugusiems, \$30 jaunuoliams (15-25 m.), \$20 moksleiviams (7-15 m.), vaikams iki 7 m. nemokamai.

Rugsėjo 28, penktadienį,

7 v.v. - Sodinsime Šimtmečio ąžuoliuką Šv. Jono lietuvių kapinių parke

7.30 v.v. - Atidarysime sukurtą parodą „Niekada nenuleisk sparnų“ Kanados lietuvių muziejuje-archyve

Rugsėjo 30, sekmadienį,

2.15 v.p.p. - Malda prie kun. Petro Ažubalio kapo, sukaktims skirto kryžiaus šventinimas Kryžių kalnelyje

3 v.p.p. - Iškilmingos Mišios ir švenčiamas Sutvirtinimo sakramentas su Kauno arkivyskupu Lionginu Virbalu, SJ

5 v.v. - Šventinė programa ir pokylis Anapilio salėje

Bendroje programoje: choras „Balsas“ iš Montrealio, choras „Volungė“ iš Toronto, Toronto Prisikėlimo parapijos vaikų choras, Anapilio sodybos vaikų ir jaunimo choras „Gintarėliai“, Lietuvos kankinių parapijos choras, Toronto Merginų ansamblis, Toronto lietuvių jaunimo ansamblio „Gintaras“ šokėjai

Šventėje dalyvaus viešnios Edita Lansbergienė ir Snieguolė Kubiliūtė iš Biržų krašto muziejaus „Sėla“, kun. P. Ažubalio gimtinės

Adresas: 2185 Stavebank Rd., Mississauga

ŠVENTINIAME VAKARE – V.ŠIŠKAUSKO DAINOS

Dainininkas Vytautas Šiškauskas

Spalio 19 dieną Toronto Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo salės scenoje vėl matysime dainininką Vytautą Šiškauską, girdėsime jo pažįstamą balsą. Prieš daugelį metų lankęsis Toronte dainininkas sugrįžta į mūsų miestą su naujomis dainomis, nauja kūrybine patirtimi.

Vytauto Šiškausko pažintis su dainavimu prasidėjo labai seniai, dar vaikystėje. Mama, pati muzikos gerbėja, nuvedė septynmetį Vytautą į gerai žinomą berniukų chorą „Ąžuoliukas“. Jame Vytautas dainavo 10 metų, tuo pačiu metu mokėsi groti smuiku. Bet vėliau, rinkdamasis profesiją, Vytautas atsitraukė nuo muzikos, pa-

sirinko kasdienišką specialybę – studijavo ir baigė verslo vadybą, įgijo nemažai šio darbo patirties. Bet potraukis dainai, muzikai niekur neišnyko ir pamažu užkariavo vis didesnę Vytauto gyvenimo dalį, atvedė jį į pramoginės muzikos sceną. Praėjusiais metais draugai ir gerbėjai sveikino Vytautą su koncertinės veiklos 40-mečiu, linkėdami naujų dainų, įsimintinų susitikimų su gerbėjais.

Vytautas savo dainavimo ir dainų kūrybos bei pasirinkimo stiliumi – tikras lyrikas. Jis mėgsta įsimintiną, gerą pramoginės muzikos melodiją, vertina prasmingą tekstą, todėl jo dainas „Mūsų kaimas“, „Ateina metas“, „Mūsų čia žemė“ ir kitas greitai įsidėmi koncertų lankytojai, TV ir radijo pramoginės muzikos, pageidavimų -sveikinimų koncertų klausytojai. Dainų temos – meilė savam kraštui, jo gamtai, pulsuojančiam gyvenimo džiaugsmas, lyriški apmąstymai apie meilę ir draugystę nepalieka abejingų.

V.Šiškausko koncertas ir šventiniai pietūs rengiami Lietuvių Namų 65-mečio proga. Bilietus į šventinę vakarienę ir koncertą galite įsigyti Toronto Lietuvių Namų administracijoje tel. 416-532-3311 arba el. paštu diana@lithuanianhouse.ca.

Kviečiame visus į šį šventinį vakarą!

Inf.

LABDAROS FONDO ŽINIOS

• Kavutė, skirta Alzheimer draugijos paramai, vyks „Labdaros“ prieangyje rugsėjo 19, trečiadienį, 9.30 v.r.-3.30 v.p.p. Kviečiame visus ateiti, pabendrauti ir paremti kovą prieš Alzheimer.

• Koncertas gyventojams

„Labdaros“ Tado svetainėje rengiamas rugsėjo 22, šeštadienį, 2 v.p.p. Savo dainomis ir muzika gyventojus linksmins „Varpo“ chorelis.

• Pyragų ir rankdarbių išpardavimas vyks lapkričio 11 sekmadienį, 10 v.r. -3 v.p.p., Tado svetainėje. Galintys paaukoti kepinų prašomi apie tai

pranešti Nerijui Augučiuui paleikant žinutę telefonu (416-232-2112 ext. 413) arba atsiunčiant el.paštu labdaravolunteering@gmail.com. Norintieji prekiauti savo rankdarbiais prašomi taip pat kreiptis į Nerijų Augutį – užsiregistruoti ir gauti staliukus prekybai. Tai kasmetinis renginys, kuriame surinktos lėšos skiriamos „Labdaros“ slaugos namams. GJP

KLMA PADĖKA

Kanados lietuvių muziejus-archyvas nuoširdžiai dėkoja Kurų šeimai ir visiems aukotojams a.a. dr. Česiaus Kuro mirties prisiminimui: \$125 R. Kuras; po \$100 – G. Ignaitis, J. Kuras, M. Lynd, G. Matukas, B. Mintz, R. ir G. Petrauskai, G. ir D. Sakai, V. Stanevičienė, G. ir V. Valaičiai, V. Zubrickienė; po \$50 – V. Bireta, L. Gedvila, S. ir V. Piečiai, K. ir R. Poškai, O. Rimkus, B. Rovas, L. Šeškuvienė, A. Šimonėlis, R. Stravinskas, E. ir R. Stravinskai; \$50 – R. Pikūnienė; po \$40 – D. Garbaliuskienė, D. Puterienė, R. Rygelis, A. ir N. Simonavičiai; \$30 – R. ir J. Karasiejai; po \$25 – R. Dornfeld, A. ir G. Valavičiai, V. White; po \$20 – K. Dambaras, I. Tarvydas, L. Underienė.

Kanados Lietuvių Lithuanian Canadian Fondas Foundation
1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1
Tel: 416-239-9889
klfondas@on.aibn.com

JŪSŲ AUKOS KANADOS LIETUVIŲ FONDUI

užtikrins nuolatinę paramą lietuviškai veiklai bei lietuviybės išlaikymui Kanadoje

Šiais metais fondas paskyrė Kretingos ir Romuvos stovykloms

iš viso **\$20,000**

Įnašams išrašome pakvitavimus pajamų mokesčių sumažinimui

Pardavimui:

3 miegamųjų butas,

Mill Rd. Ir Burnhamthorpe geram Etobicoke rajone

Kaina tik **\$429,900**

www.kulezahomes.com

JURGIS KULIEŠIUS M.Eng.,

Jerzy Kulesza
Sales Representative
Sutton West Realty Inc.,
kuleza@sympatico.ca

Tel. tiesiogiai:

416.568.1604

LEDAS
REFRIGERATION

Air Conditioning & Heating

Oro vėsinimo ir šildymo sistemų

PATIKRINIMAS • IŠVALYMAS • PAKEITIMAS

Skambinti **R. Jareckui**

Tel. **416-825-3328**

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavas

Toronto, ON

416-762-8255, 416-616-1600 (cell)

email: lina@kuliavas.com

website: www.LinaKuliavas.com

MARGUTIS PARCELS

48 Hamptonbrook Dr., Toronto, ON, M9P 1A1

PARCELS TO LITHUANIA

For FREE pick up in your area call VIKTOR at

Tel. (416) 233-4601

For pick up in Wasaga call PETRAS at

Tel. (905) 383-1650

OR EMAIL to: pysanka.inc@gmail.com

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Siūlome spalvotą skaitmeninį laikraštį el. paštu jo išleidimo dieną

Sutton West Realty Inc.
300-5415 Dundas St. W
Toronto, ON M9B 1B5

LINA TAYLOR

Sales Representative

Jeį galvojate pirkti ar parduoti namą ar butą, skambinkite ir aš mielai jums padėsiu

Tel. **416-574-4717** (nešiojamas)

416-236-6000 (istaigos)

Lina-Taylor@hotmail.com
www.suttonwestrealty.com

LIETUVOS KANKINIŲ parapijos žinios

• Toronto arkivyskupija renka paramą Indijos pietinėje Kerala valstijoje liepos pabaigoje nuo žiaurių potvynių nukentėjusiems žmonėms. Per mūsų parapiją galima paaukoti prie durų padėtuose "Humanitarian Relief" geltonuose vokeliuose. Čekius rašyti: "Lithuanian Martyrs – 2018 Kerala Floods – Disaster Relief".

• Rugsėjo 9, sekmadienį, Mišiose dėkojome Dievui, nuoširdžiai pasveikinome bei pagerbėme savo gyvenimo šimtmetį švenčiančius Kristiną Žutautienę ir Zigmantą Dobilą. Sukaktuviniams buvo įteikti asmeniniai popiežiaus Pranciškaus Palaiminimo raštai, vėliau parapijos salėje visus gausiai vaišino Žutautų šeima, skambėjo gražiausios lietuviškos dainos. Ačiū visiems už šventės ruošą!

• Visus balsingus parapijiečius nuoširdžiai kviečiame jungtis į parapijos chorą, kuris jau susirinko po vasaros atostogų ir giedos sekmadieniais 10.30 v.r. Mišiose. Visų laukiame repetitijoms sekmadieniais 9 v.r. choro kambaryje.

• Toronto lietuvių jaunimo ansambliis „Gintaras“ vaikų ir jaunių grupių šokėjus kviečia į pirmą repetitiją rugsėjo 20, ketvirtadienį, 6.30 v.v., Anapilyje. Jos metu vyks visų šokėjų registracija. Mokestis: \$60 už pirmąjį vaiką, \$40 – už antrąjį ir pan. Būtina iki spalio 20 d. sumokėti ir perduoti užpildytą anketą iš tinklalapio www.torontogintaras.com/registration/. Priimami šokėjai nuo jaunesniųjų darželio amžiaus. Kviečiame tėvus atvykti į pirmą repetitiją ir išgirsti apie šių metų planus. Į pirmą repetitiją atsineškite išaugtus tautinius rūbus, šokimo batelius, turėsite progą apsisiekti su draugais arba parduoti. Studentų grupės pirmą repetitiją įvyko rugsėjo 9, sekmadienį, 6 v.v.

• Lietuvių maldos diena KanaDOS kankinių šventovėje Midlande šiais metais vyks rugsėjo 22, šeštadienį, 12.30 v.p.p. – Kryžiaus kelias, 1 v.p.p. – Mišios šventovėje. Tą dieną Midlande vyks Toronto Maironio ir Hamiltono M. Valančiaus lietuvių mokyklų pamokos apie KanaDOS ir Lietuvos kankinių istoriją, kuri prie šventovės paženklinta lietuvišku kryžiumi. Po Mišių visi kartu pabendrausime, galėsime užkąsti ir atsigaitinti parke netoli šv. Jono Pauliaus II altoriaus.

• Kviečiame rugsėjo 22, šeštadienį, bendrai autobusu vykti į Midlandą! 8.30 v.r. autobusas išvyks nuo Hamiltono Aušros Vartų šventovės (58 Dundurn St. N.). Apie 9.15 v.r. autobusas išvyks nuo Toronto Prisikėlimo šventovės (1 Resurrection Rd.). 3.30 v.p.p. autobusas išvyks nuo Midlando šventovės ir veš į Toronto Prisikėlimo šventovę bei Hamiltoną. Prašome užsirašyti kelionei autobusu Toronto Prisikėlimo parapijoje tel. 416-533-0621 arba Hamiltono tel.

TORONTO

PRISIKĖLIMO parapijos žinios

• Spalio 26-27 d.d. naudotų drabužių ir daiktų išpardavimas; lapkričio 10 d. parapijos 65 - mečio iškilmingas pokylis, lapkričio 11 d. parapijos Šeimos šventė; gruodžio mėn. Advento rekolekcijos (data bus žinoma vėliau); gruodžio 9 d. kalėdinis koncertas; gruodžio 24 d. Kūčios; gruodžio 25 d. Kalėdos.

• Lapkričio 10 d. parapijos 65-mečio minėjimas, šventinė vakarienė, veiks baras, vyks loterija, mėgausimės menine programa, kurią atliks Čikagos "Dainavos" ansamblio vyrų vienetas, vadovaujamas Dariaus Polikajičio.

• Lapkričio 11 d. parapijos Šeimos diena. Vyks Mišios, video peržiūra, vaišės ir parapijos vaikų choro meninė programa. Bilietai bus pradėti platinti rugsėjo 30 d., po Mišių, parapijos

905-527-6440 (pas Reginą Chromanskytę). Kelionės kaina – \$20 asmeniui.

• Mirusiųjų atminimo ir maldos diena (Šv. Jono lietuvių kapinių lankymas Anapilyje) bus lapkričio 4, sekmadienį, 2 v.p.p. Lietuvos kankinių šventovėje švėsime Mišias už visus mirusiųjų.

• Jau platinami bilietai į Lietuvos kankinių parapijos metinės šventės ir iškilmingo sukakčių minėjimo pokylį, kuris vyks Anapilio salėje rugsėjo 30, sekmadienį, po 3 v.p.p. Mišių. Kaina – \$60. suaugusiems, \$30 dol. jaunuoliams ir studentams (15-25 m.), \$20 dol. moksleiviams (7-15 m.), vaikams iki 7 m. nemokamai. Bilietus galite įsigyti sekmadieniais po Mišių parapijos salėje arba užsisakyti pas Juliją Maksimavičienę tel. 905-785-0431, el. paštu jtume-lis@gmail.com.

• Sukaktuvinėje Lietuvos kankinių parapijos šventėje šiais metais dalyvaus Kauno arkivyskupas Lionginas Virbalas, SJ. Rugsėjo 30, sekmadienį, 3 v.p.p. Mišiose jaunimas švės Sutvirtinimo sakramentą ir su šeimomis dalyvaus bendrame šventės pokilyje.

• Kviečiame į profesionalių aktorių iš Lietuvos vaidinimą istorine tema "Žalia gyva", kuris vyks spalio 4, ketvirtadienį, 7.30 v.v. Lietuvos kankinių parapijose salėje, Anapilio sodyboje. Įėjimas – laisva auka.

MIŠIOS

• Lietuvos kankinių šventovėje (Anapilyje) rugsėjo 16, sekmadienį, Mišios 10.30 v.r. už a.a. Bronislovą Žemaitaitį.

Rugsėjo 23, sekmadienį, Mišios 10.30 v.r. už a.a. Justiną Zubricką.

• Gerojo Ganytojo šventovėje (Vasagoje) rugsėjo 16, sekmadienį, Mišios 2 v.p.p. už Meissner šeimos mirusiųjų.

• Rugsėjo 23, sekmadienį, Mišios 2 v.p.p. už a.a. Edvardą ir Grasildą Petkevičius, Juožą Gudonį, Praną Malašauską.

kavinės prielaugyje. Kviečiame visus gausiai dalyvauti..

• Sveikiname visus, grįžusius po vasaros atostogų į mokyklos suolus, studijas ir darbus. Taip pat labai visų laukiame įsijungiant į parapijos veiklą: Liturginę sekciją – Mišių tarnautojai, skaitovai; į choras, Jaunimo sekciją; Šeimų sekciją; Visuomeninę sekciją; Patalpų priežiūros sekciją. Malonaus ir prasmingo darbymečio. Viešpaties palaimos!

• Sveikiname visus parapijos choras, grįžtančius prie chorinės veiklos: repetitijų, giedojimų ir renginių. Giedoriai, instrumentalistai bei giesmių ir dainų mylėtojai – vaikai, jaunimas ir suaugusieji – pradeda 2018/2019 metus. Laukiame buvusių ir naujų narių:

• Vaikų ir jaunimo choras – registracija rugsėjo 9 d. (vad.: Danutė Biskienė, Danguolė Radtke, Janet Kriščiūnienė); retkartinis choras – registracija rugsėjo 16 d. (vad. Dalia Viskontienė); kanklių ansambliis – registracija spalio 14 d. (vad.: Alexandra Valaitytė, Žibutė Janeliūnienė);

• "Volungės" choras (vadovė: Dalia Viskontienė); Toronto merginų ansambliis (vad.: Nijolė Benotienė, Dalia Viskontienė). Kreiptis: dbiskys@rogers.com arba 416-562-5835 (Danutė) ir 647-244-5055 (Dalia). Kviečiame ir laukiame!

• Rugsėjo 8 d. amžinybėn išlydėtas a.a. Bob White, 64 m. amžiaus, paliko žmoną Vidą (Bumbulytę), brolių Joną su šeima ir gimines. Amžiną atilsį duok mirusiajam, Viešpatie.

• Rugsėjo 16 d. Mišios 9 v.r. a.a. už Aldoną Gudavičienę; 11 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; už Barščiausku šeimos mirusiųjų; a.a. Anele ir Alfonsą Jonuškus; a.a. Angele, Teodorą ir Vyta Stanulius; a.a. Anele Agurkienę; a.a. Antaną Pacaitį (1 m.); a.a. Aldoną Gudavičienę; specialia intencija; už a.a. Bob White; a.a. Vytautą Matuką ir Arvydą Kudirką; a.a. Anicetą ir Eleną Prialgauskus.

• Rugsėjo 23 d. Mišios 9 v.r. specialia intencija; 11 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; a.a. Joną ir Emiliją Aleksus; a.a. Benediktą Antanaitį; a.a. Tomą Prakupą; a.a. Anicetą ir Eleną Prialgauskus.

AUKOS

• Šv. Jono lietuvių kapinėms aukoję: \$250 – R. Bartminas, \$50 – I. Jakowich.

PERKU profesionalių lietuvių tapytojų paveikslus. Labiausiai domina A. Blatas, V. Kasiulis, J. Rimša, J. Čeponis. Pageidautini jų darbai, tapyti ant drobės, bet gali būti nutapyti ir ant kartono. Siūlyti ir įvairius kitus variantus, svarbu, kad tai būtų profesionalių dailininkų darbai. Rašyti Rūtai Pace el. adresu rmpace@sympatico.ca arba skambinti tel. 416-575-8401; 416-726-3060 (Janina).

MONTREAL

AUŠROS VARTŲ PARAPIJA

Būsiami renginiai mūsų parapijoje: spalio 20-ąją, šeštadienį, „Gintaro“ šokių grupės *Oktoberfest* vakaras; lapkričio 4, sekmadienį, Aušros Vartų parapijos metinė šventė (12 v.d. Mišios, per kurias bus giedamos A. Stankevičiaus „Requiem“ giesmės). Po Mišių meninė programa ir pietūs salėje; lapkričio 17-ąją, šeštadienio vakarą, mūsų salėje Dainius Juras rodys 2018 m. Dainų šventės iš Lietuvos vaizdus.

• Šv. Elžbietos draugija kviečia visus į savo metinius pietus rugsėjo 16, sekmadienį, po 12 v.d. Mišių, Šv. Kazimiero parapijos salėje. Kaina ne narėms \$15. Ketinantieji dalyvauti yra prašomi pranešti Nijolei Šukienei, draugijos valdybai arba klebonui.

• **Primename visiems,** kad artėja Montrealio lietuvių šventė „Mes dar čia / Celebrating our Lithuanian Heritage“ spalio 7, sekmadienį, 11 v.r., Šv. Kazimiero parapijoje. Mes švėsime 118 metų nuo pirmųjų lietuvių atvykimo į Montrealį, 111 metų nuo Šv. Kazimiero misijos ir parapijos įsteigimo, 100 metų nuo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo ir 68-ąsias Aušros Vartų misijos ir parapijos įsteigimo metines. Dalyvaus Montrealio arkivysk. Christian Lépine, prel. Edmundas Putrimas, msj. Pierre Blanchard ir kiti kunigai, Lietuvos ambasadorius Kanadai Darius Pranckevičius ir tikintieji iš abiejų Montrealio lietuvių parapijų. Mišiose giedos jungtinis abiejų parapijų choras. Po Mišių salėje rengiama meninė programa, kurią atliks Montrealio lietuvių choras „Balsas“. Po programos vyks iškilmingi pietūs ir bus rodomi vaizdai iš Montrealio lietuvių istorijos. Bilieto kaina programai ir pietums \$50, studentams \$25, vaikams (10 metų ir mažiau) nemokamai. Organizacinis komitetas nori, kad dalyvautų bent 150 žmonių. Bilietus galima užsisakyti iš anksto iki rugsėjo 16 d. pas Alice Skrupskis tel. 514-257-6761 arba el. paštu aliceskrupskis@gmail.com ir Joaną Adamonytę tel. 514-944-1150 arba el. paštu joana_adamonis@sympatico.ca. Kviečiame visus dalyvauti šioje neeilinėje šventėje!

• **Spalio 13, šeštadienį,** Concordia universitete (Loyola Campus) 2 v.p.p., rengiame Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės paskelbimo šimtmečio bendras minėjimas. Lietuvių bendruomenei atstovaus „Balso“ choras ir „Gintaro“ šokių grupė. Dalyvaukime visi!

Inf.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

• **Rugsėjo 16, sekmadienį,** mūsų choras pradės giedoti po vasaros pertraukos. Labai dėkojame chorvedžiui Aleksandrui Stankevičiui, koordinatoriui Jennei Benienei ir visiems choristams. Esame dėkingi už jų patikimumą ir pasiukojimą chorui. Chorvedys kviečia naujus choristus prisijungti prie parapijos choro. Dėkojame Joanai Adamonytei, kuri vargonavo per vasaros atostogas.

• **Rugsėjo 16, sekmadienį,** Šv. Elžbietos draugijos metinė šventė ir pietūs. Visi kviečiami dalyvauti.

VL

<h1>LITAS</h1> <p><i>Montrealio lietuvių kredito unija</i></p> <p>1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)</p> <p>Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349</p>
--

MAIRONIO MOKYKLOS ŽINIOS

• Dėmesio, tėveliai! Rugsėjo 15 d. pamokos vyks Prisikėlimo parapijoje 9 v.r.

• Antroji diena bus rugsėjo 22 d. – susitiksime Prisikėlimo parapijoje ir iš ten išvyksime į Midlandą 8 v.r. autobusais.

• Trečiąjį šeštadienį pamokos jau vyks, kaip įprasta, Our Lady of Peace mokykloje, 70 Mattice ave., Etobicoke.

• Dar bus galima registruoti mokinius. Pamokos vyksta

šeštadieniais, 9-11.55 v.r.

• Mokyklos vedėja – Lidija Puteris. Jai galite parašyti el. adresu Lidija.Puteris@gmail.com.

Aukštesniųjų lituanistinių kursų žinios

• Registracija rugsėjo 15 d. Prisikėlimo parapijoje.

• Pamokos prasidės rugsėjo 29 d., nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p., Our Lady of Peace mokyklos patalpose.

• Aukštesniųjų lituanistinių kursų vedėja – Brigita Ručinskienė. Jos el. pašto adresas ru-cinskiene@yahoo.ca.